

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLOMOUC

Ústav ekonomie

Monika Metelková

**Přínosy členství v klastru pro ekonomické subjekty
se zaměřením na Olomoucký kraj**

The Benefits of Cluster Membership with a Focus
on Olomouc Region

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Marek Vaculík

Olomouc 2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené informační zdroje. Prohlašuji, že odevzdaná tištěná verze bakalářské práce se shoduje s elektronickou verzí vloženou do IS/STAG.

V Olomouci dne 10. března 2015

.....

Monika Metelková

Tímto bych chtěla poděkovat Mgr. Markovi Vaculíkovi za odborné vedení při zpracovávání této bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	6
I. TEORETICKÁ ČÁST	8
1 KLASTRY, JEJICH HISTORIE A SOUČASNOST.....	9
1.1 Klastry	9
1.2 Historie klastrů	10
1.3 Současná situace v České republice	12
1.3.1 Klastrová politika.....	14
1.3.2 Klastrové iniciativy.....	16
1.4 Typy klastrů	18
1.4.1 Rozdělení klastrů podle Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest.....	19
1.4.2 Rozdělení klastrů podle Leedera, Sysela a Lodla	20
1.4.3 Rozdělení klastrů podle Rosenfelda	22
1.5 Vznik klastru a jeho životní cyklus	23
1.5.1 Shora dolů	23
1.5.2 Zdola nahoru	23
1.5.3 Životní cyklus	24
2 PŘÍNOSY ČLENSTVÍ.....	25
2.1 Klastry a konkurenceschopnost.....	25
2.2 Přínosy pro firmy	27
2.3 Přínosy pro vysoké školy	31
2.4 Přínosy pro státní správu	31
II. PRAKTICKÁ ČÁST	32
3 OLOMOUCKÝ KLASTR INOVACÍ	33
3.1 Základní informace	33
3.2 Stručné představení členů Olomouckého klastru inovací	34
3.2.1 TESCO SW.....	34
3.2.2 Regionální centrum Olomouc.....	35
3.2.3 Moravská vysoká škola Olomouc.....	36
3.3 Vybrané uskutečněné projekty	36

3.3.1	Projekt: Přenos úspěšné metodiky koučování do regionálního prostředí ČR	36
3.3.2	Projekt: Inovační procesy založené na klastrových strukturách	37
3.3.3	Projekt: Rozvoj podnikatelské gramotnosti žáků obchodních akademií ..	39
4	DALŠÍ KLASTRY V OLOMOUCKÉM KRAJI	40
4.1	Klastr MedChemBio	40
4.2	Český nanotechnologický klastr	41
4.3	Moravskoslezský dřevařský klastr	42
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	42
5.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	43
	ZÁVĚR	54
	ANOTACE	55
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
	SEZNAM ZKRATEK	59
	SEZNAM OBRÁZKŮ	60
	SEZNAM TABULEK	61
	SEZNAM PŘÍLOH	62
	PŘÍLOHY	63

ÚVOD

Lidé, firmy, a dokonce i státy se seskupují jednak za účelem být silnější a lépe obstát v konkurenci a mimo jiné také za vidinou možnosti získat určité výhody, kterých by jako jedinci nebyli schopni dosáhnout.

V úvodu této práce bych se však nejdříve ráda zmínila o tom, proč jsem si vybrala právě téma týkající se klastrů. Hlavním důvodem pro výběr tohoto tématu pro mě byla skutečnost, že pojem klastř je v české podnikatelské sféře stále pojmem neznámým, přestože v poslední době došlo ke vzniku řady klastrů po celé České republice. Je to možná tím, že se firmy dostatečně nezajímají o nové obzory, neboť jak tomu běžně bývá, lidé se změn často obávají. Pro téma týkající se klastrů jsem se tedy rozhodla především proto, abych si jednak já sama rozšířila své vědomosti a navíc také čtenářům tohoto textu poskytla stručné nahlédnutí do terminologie klastrů a charakteristiku pojmů, které s tímto tématem souvisejí.

Klastry mohou být účinným nástrojem při zvyšování konkurenceschopnosti jak jednotlivých členů klastru či celého klastru, tak také regionu, či dokonce státu. Jak už jsem zmiňovala výše, jedná se o problém řady firem, které ustrnuly na jednom místě a mají obavy pouštět se do větších změn. Podle mého názoru nebyl dosud využit plný potenciál klastrů, neboť zatím pouze málo firem, v porovnání se světovým měřítkem, se ke vstupu do klastru odhodlalo. Nejen firmy, ale také všechny ekonomické subjekty by se měly zaměřovat na možnosti vstupu do klastru, neboť členství v klastru může firmám v závislosti na klastrem zvoleném managementu a na tom, jak si samotné členské firmy své působení v klastru představují, přinést řadu výhod. Je důležité, aby si ekonomické subjekty uvědomily, že jako seskupení jednotlivých firem ve formě klastru budou schopny mnohem lepší konkurence v dnešním globalizovaném světě.

Při tvorbě této práce pro mě byla hlavním vodítkem odborná literatura, která se zaměřovala na tematiku klastru, někdy však bylo složité určité informace dohledat a musela jsem nahlédnout také do cizojazyčné literatury. Nejpřínosnějšími publikacemi pro mě byly knihy Drahomíry Pavelkové *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem a Klastrové politiky a jejich vliv na rozvoj klastrů a klastrových organizací*.

Cílem této bakalářské práce je dokázat jak na základě odborné literatury, tak prostřednictvím dotazníkového šetření, že členství v klastru má na participující ekonomické subjekty pozitivní dopad. V teoretické části bakalářské práce se v první řadě zaměřuji na charakteristiku pojmu klastř a na nastínění této tematiky. Další část je

věnována historii klastrů jak ve světě, tak v České republice a na tuto kapitolu logicky navazuje kapitola o současné situaci klastrů v Česku. Čtenářům této práce se snažím více přiblížit tematiku klastrů a s ní spojené další pojmy, jako jsou klastrová politika či klastrová iniciativa. Podstatnou část této práce věnuji také jednotlivým typům klastrů, které jsem rozčlenila podle Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest, která je rozděluje na klastry založené na kompetencích a na hodnotovém řetězci, dále podle Leedera, Sysela a Lodla, kteří klastry dělí na klastry horizontální, vertikální a laterální a v neposlední řadě také podle Rosenfelda, jenž klastry člení na fungující, latentní a klastry potenciální. Dále se věnuji stručné charakteristice jednotlivých způsobů vzniku klastrů, kterými jsou vznik klastru shora dolů a zdola nahoru; mimo jiné také životnímu cyklu klastru. Poslední část teoretické části je zaměřena na charakteristiku jednotlivých výhod, které členství v klastru může přinést, a na definování pojmu konkurenceschopnost, která s termínem klastr úzce souvisí, neboť zvyšování konkurenceschopnosti je jedním z řady přínosů, kterých může ekonomický subjekt členstvím v klastru dosáhnout. Na jednotlivé přínosy je nahlíženo z pohledu tří hlavních ekonomických subjektů, kterými jsou firmy, vysoké školy a státní správa.

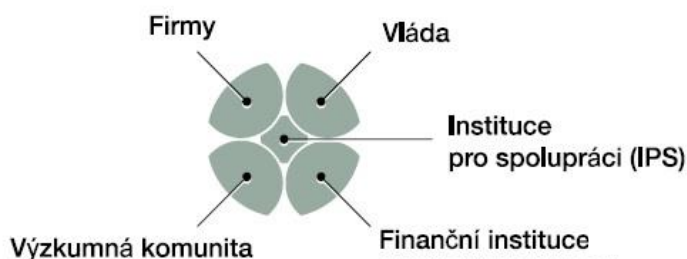
Praktická část této bakalářské práce je zacílena na představení Olomouckého klastru inovací a jeho jednotlivých členů, kterými jsou Moravská vysoká škola, Regionální centrum Olomouc a firma TESCO SW. Pro lepší názornost oboru působení toho klastru jsem zde uvedla i několik projektů, na jejichž realizaci se podíleli jednotliví členové klastru nebo klastr jako celek. V této části jsem uvedla další tři klastry, se kterými se můžeme v Olomouckém kraji setkat, jimiž jsou Český nanotechnologický klastr, klastr MedChemBio a Moravskoslezský dřevařský klastr. Praktická část této práce je zakončena dotazníkovým šetřením, které obsahuje 15 otázek. Výstupem tohoto dotazníkového šetření jsou poznatky spojené s možnými přínosy, které měly vliv na rozhodnutí jednotlivých ekonomických subjektů pro vstup do klastru a také skutečné přínosy, kterých respondenti reálně dosáhly.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KLASTRY, JEJICH HISTORIE A SOUČASNOST

1.1 Klastry

Jedním z nejdůležitějších jmen, která bývají spojována právě s klastry, je Michael E. Porter, který ve své knize z roku 1990 nazvané *The Competitive Advantage of Nations* přijal termín klastr, který definoval jako „geograficky blízké seskupení vzájemně provázaných firem, specializovaných dodavatelů, poskytovatelů služeb a souvisejících institucí v konkrétním oboru i firem v příbuzných oborech, které spolu soutěží, ale také spolupracují, mají společné znaky a také se doplňují.“¹ Od vydání této, dalo by se říci klíčové, Porterovy knihy došlo k definování mnoha dalších významů tohoto termínu. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen OECD) označuje klastry za propojení firem, které probíhá na horizontální nebo vertikální úrovni, kdy seskupované firmy působí v příbuzných odvětvích.² Další definici uvádí Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, která termín klastr definuje následovně: „Klastr je geograficky koncentrované seskupení nezávislých firem a přidružených institucí, které si navzájem konkurují, ale také navzájem kooperují, a jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti.“³ Další zajímavou definici najdeme v publikaci s názvem *Zelená kniha klastrových iniciativ*, kde jsou oproti předchozím výše zmíněným definicím navíc uvedeny subjekty, které takovýto klastr tvoří, viz obr. 1. „Klastry se skládají ze společně umístěných a vzájemně propojených průmyslových odvětvích, vlády, akademické obce, finančních institucí a institucí pro spolupráci.“⁴

Obr. 1 – Subjekty tvořící klastr

Zdroj: SÖLVELL, Örjan, Göran LINDQVIST a Christian KETELS. *Zelená kniha klastrových iniciativ*, s. 18.

¹ PORTER, Michael Eugene (1990) – citováno z PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 18.

² Srov. OECD. *Business Clusters: Promoting Enterprise in Central and Eastern Europe*, s. 1.

³ Czechinvest.cz: *Klastry* [online 2014-08-07].

⁴ SÖLVELL, Örjan, Göran LINDQVIST a Christian KETELS. *Zelená kniha klastrových iniciativ*, s. 18.

Z výše uvedených definic je patrné, že pokud se bavíme o termínu klastr, jedná se o seskupování firem ze stejného či příbuzného oboru, které takto spolupracujícím firmám přináší jistou konkurenční výhodu. V dnešním globalizovaném světě je pro firmy těžké udržet si své postavení na trhu. Členstvím v klastru mohou firmy zvýšit nejen svou konkurenceschopnost a produktivitu, ale také množství inovačních možností. Aby bylo zmiňovaných přínosů dosaženo, musí členové klastru splňovat určité předpoklady, které definoval Michael E. Porter ve svém modelu s názvem *Porterův diamant*. Tento model znázorňuje čtyři základní prvky, které musí být splněny, aby byl klastr konkurenceschopný.⁵

Jednotliví členové klastru se seskupují, aby dosáhli společného cíle. Jedná se o cíl takového charakteru, kdy je k jeho dosažení třeba firem z různých odvětví. Velice často se setkáváme s tím, že účastníky klastru nejsou pouze firmy, ale také instituce státní správy či vysoké školy.⁶

1.2 Historie klastrů

Seskupování firem do větších celků, které jim pomáhaly obstát v proměnlivém tržním prostředí, není ničím novým. I dříve musely firmy čelit překážkám, které pro ně trh připravil, ať už šlo o nové konkurenty, pokles poptávky, či úbytek kvalifikovaných pracovníků.

Pokud se zaměříme na úplné začátky konceptu klastrů, můžeme je pozorovat již na konci 19. století, kdy Alfred Marshall, britský ekonom, ve své knize nazvané *Principy ekonomie* z roku 1890 zaměřil svou pozornost na územní koncentraci průmyslových odvětví. Mnoho dalších odborníků, jakými jsou například Weber, Christaller či Lösch, se poté zaměřilo na tematiku, která se zabývala vztahem seskupování firem v průmyslu a jejich hospodářskou výkonností, avšak až publikace Michaela E. Portera byla klíčová, neboť se toto téma až v této době dostalo do povědomí veřejnosti.⁷ Porterova práce, jež pojednává o konkurenceschopnosti klastrů, spustila vlnu zájmu o klastry. O tomto pojmu se začalo více mluvit a objevil se nový pohled na to, jak by mohla vypadat obchodní strategie, například s užitím koncentrace firem právě do klastrů.

⁵ Srov. BRUŠKOVÁ, Pavla. *Průmyslové klastry: Nová strategie zvyšování konkurenceschopnosti firem a regionálního rozvoje*, s. 4–5.

⁶ Srov. SLANÝ, Antonín a kol. *Konkurenceschopnost české ekonomiky: (vývojové trendy)*, s. 29.

⁷ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 17.

Již před dvěma desítkami let obraceli odborníci z řad ekonomů a manažerů svou pozornost na průmyslovou lokalizaci. V této době začali odborníci zaznamenávat první tendence firem se seskupovat. Šlo o firmy, které se nacházely v určité lokalitě se stejným nebo příbuzným zaměřením. V pozadí boomu slučování firem stálo úspěšné seskupování podniků do dnes velmi dobře známých odvětvových distriktů či klastrů.⁸ V následujícím výčtu je uvedeno jen několik z mnoha zahraničních celosvětově proslulých klastrů, avšak i v České republice již dnes najdeme mnoho klastrů, které uspěly a získaly konkurenční výhodu, jimž se však budeme věnovat později. Mezi nejznámější klastry patří například:

- **Silicon Valley (USA)** – hlavní high-tech klastr globálního měřítka,
- **Wall Street (USA)** – americké finanční centrum,
- **Medicon Valley (Švýcarsko)** – farmaceutické centrum,
- **Hollywood (USA)** – hlavní centrum filmů,
- **Udine (Itálie)** – hlavní místo výroby židlí v globálním měřítku,
- **Sialkot (Pakistán)** – největší světový výrobce míčů na soccer,
- **Francouzský parfémový průmysl** – zajišťuje 70 % celosvětové produkce.⁹

Pojem klastr, stejně jako celý tento koncept, se v posledních letech dostává do povědomí a začíná získávat na oblibě. Dalo by se říci, že za zvyšující popularitou stojí globalizace, která přinesla významné změny v podnikatelském prostředí. Jde například o odstraňování obchodních bariér a zvýšenou rivalitu mezi firmami, neboť trh se stal rozlehlejším, s větším počtem konkurentům.

Klastr je seskupení firem, ke kterému dochází v rámci zemí či jednotlivých regionů země. V některých případech dochází také k tomu, že mají firmy tendenci se koncentrovat na mezinárodní úrovni a vznikají tedy klastry s mezinárodní účastí. Tato spolupráce zpravidla vzniká mezi sousedními státy. Mělo by tedy být v zájmu státu, především v zájmu hospodářské politiky daného státu, aby napomáhal vzniku klastrů a dostatečně je podporoval. Jak už jsem se zmiňovala výše, konkurenceschopnost klastru závisí na konkurenceschopnosti každého jejího člena, a kromě toho jde také o to, jak jsou tyto členové schopni, a někdy by se dalo použít i slovo ochotni, sdílet své znalosti a informace v rámci celého klastru.¹⁰

⁸ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 17.

⁹ Srov. CzechInvest. *Průvodce klastrům*, s. 5.

¹⁰ Srov. SLANÝ, Antonín a kol. *Konkurenceschopnost české ekonomiky: (vývojové trendy)*, s. 29.

Za cíleným seskupováním firem do klastrů stojí řada mezinárodních institucí, jako jsou OECD, United Nations Industrial Development Organization (UNIDO), Harvard Business School a v neposlední řadě také Evropská unie (dále jen EU). Tyto mezinárodní instituce se snaží přispět ke vzniku nových a k podpoře stávající klastrů či distriktů specifickými politikami.¹¹ Například v České republice jsou klastry podporovány ze strukturálních fondů EU.¹²

V rámci České republiky dochází ke vzniku klastrů až v několika posledních letech. O historii klastrů v rámci ČR tedy nemůžeme hovořit. Termín klaster je u nás zatím málo používaný, i když v posledních letech začalo docházet ke vzniku prvních klastrových organizací a iniciativ, které mají zpravidla podobu družstev nebo občanského sdružení. Prvním členským regionem, který se zapojil do vzniku klastru, byl Moravskoslezský kraj, kde byl v roce 2003 založen úplně první český klaster, a to Moravskoslezský strojírenský klaster, který byl později, v roce 2008, přejmenován na Národní strojírenský klaster. V současné době se jenom v Moravskoslezském kraji nachází 10 klastrů, které se aktivně podílejí na rozvoji regionálního průmyslu a tím i na celkové konkurenceschopnosti kraje.¹³ Podle záznamů Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest ze začátku roku 2009 bylo v této době v ČR celkem 62 aktivních klastrových organizací a klastrů. V každém kraji kromě kraje Ústeckého je minimálně jeden aktivní klaster nebo klastrová organizace.¹⁴

1.3 Současná situace v České republice

Jak už jsem nastínila v předchozí kapitole, přestože byl termín klaster ve světě poprvé definován v 90. letech minulého století, klastry jako takové jsou v ČR oproti západoevropským zemím termínem poměrně novým, a dalo by se říci, že stále ještě nezaběhlým, a to například mezi veřejností. Jsou indikátorem vyspělé země a její ekonomiky a rozvoj a vznik klastrů je nezbytný pro vývoj hospodářské politiky země.¹⁵

¹¹ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 17.

¹² Podporu od EU může získat klaster, který se přihlásí do programu *Spolupráce – Klastry tři výzvy* a splní předem stanovené podmínky. Tento program byl vyhlášen *Operačním programem podnikání i inovace*.

¹³ Srov. *Arr.cz: Klastry* [online 2014-08-07].

¹⁴ Srov. *Czechinvest.cz: Klastry* [online 2014-08-07].

¹⁵ Srov. ASHEIM, Bjorn, Philip COOK a Ron MARTIN. *Clusters and Regional Development: Critical Reflections and Explorations*, s. 2.

Pokud však chce být Česká republika konkurenceschopná, je nezbytné, aby i její regiony byly konkurenceschopné. Bavíme se o konkurenceschopnosti, které bude dosaženo pouze při splňování určitých aspektů. Jedná se především o to, aby byly podniky schopné nabízet své služby, popřípadě zboží na velmi vysoké úrovni, s použitím inovací a především know-how.¹⁶

V České republice se bavíme o slučování nejen takových podniků, kterých svou činnost vykonávají ve starých průmyslových oblastech, jako je například hutnictví či strojírenství situované převážně na Moravě, ale je zde také řeč o celostátních dodavatelských sítích pro velké mezinárodní společnosti, jako jsou Volkswagen či Škoda.¹⁷ Některá odvětví, jako například strojírenství či automobilový průmysl, mají tendenci se koncentrovat a vytvářet tzv. přirozený klastr, který vzniká na základě působení tržních sil. Studie společnosti Berman Group z roku 2006 označila asi 50 různých odvětví, ve kterých je potenciál pro vznik klastru. Mezi perspektivní odvětví zařadila automobilový průmysl, pivovarnictví, plastikářství, strojírenství či například biotechnologie. Přes řadu perspektivních odvětví vznikla první klastrová iniciativa až v roce 2003 a jednalo se o Moravskoslezský strojírenský klastr, který byl, jak už jsem se zmínila, později přejmenován na Národní strojírenský klastr.

První Česká klastrová iniciativa vznikla za podpory EU, kdy se z její strany jednalo o předvstupní pomoc s názvem *Phare*. Rozsáhlejší podpora vzniku klastrů ze strany státu v rámci *Národní klastrové strategie ČR* se začala rozvíjet až v roce 2004 a trvala až do roku 2008. Další podpora klastrů ze strany státu nesla název *Národní strategický referenční rámec ČR*. Tento program byl zahájen v roce 2007 a ukončen teprve v roce 2013. Tento program věnoval klastrům velkou pozornost především co se týče pomoci klastrům s implementací a následným využíváním prostředků, které čerpaly z fondů EU. *Národní strategický referenční rámec ČR* se na podporu klastrů zaměřil, protože jejich strategický cíl byl zaměřen právě na konkurenceschopnost české ekonomiky. Jejich úkolem bylo, aby se malé a střední podniky včlenily nejen do podnikatelských sítí a zvýšily tak svou konkurenceschopnost, ale také aby se zapojily do subdodavatelských řetězců velkých korporací.¹⁸

¹⁶ Srov. ABRHÁM, Josef. *Klastry jako nástroj regionální ekonomické konkurenceschopnosti: (případové studie České republiky a zemí Evropské unie)*, s. 56.

¹⁷ Srov. OECD. *Business Clusters: Promoting Enterprise in Central and Eastern Europe*, s. 6.

¹⁸ Srov. ABRHÁM, Josef. *Klastry jako nástroj regionální ekonomické konkurenceschopnosti: (případové studie České republiky a zemí Evropské unie)*, s. 56–59.

Přestože je v dnešní době klastrům ze strany státu věnována již dostatečná pozornost, dosud neexistují žádné oficiální databáze klastrů. Pouze Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest poskytuje na svých internetových stránkách www.czechinvest.cz seznam existujících a aktivních klastrových iniciativ a klastrů v České republice. Podle posledních záznamů z října roku 2013 existovalo¹⁹ v té době v České republice 79 klastrů a klastrových iniciativ, z toho aktivních²⁰ bylo shledáno 62 klastrů a klastrových iniciativ.²¹

Nejnovější průzkum německé konzultantské společnosti VDI/VDE Innovation + Technik GmbH, který provedla podle mezinárodně uznávané metodologie s názvem European Secretariat for Cluster Analysis (ESCA), jehož výstupy byly zveřejněny v září roku 2013, uvedl, že české klastry mají stabilní členskou základnu a jednotliví členové mezi sebou velmi úzce spolupracují a komunikují. Na druhou stranu je klastrům, které se zúčastnily analýzy, vytýkáno vzdělávání členů manažerského týmu a také nedostatečná propagace. Tuto benchmarkingovou analýzu vybraných českých klastrů si německou společností VDI/VDE Innovation + Technik GmbH nechala zpracovat Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, jelikož tato agentura stojí za dlouhodobou podporou vzniku a fungování klastrů a klastrových iniciativ v ČR.²²

Můžeme jen konstatovat, že počet klastrů v ČR za poslední roky vzrostl, avšak stále je mezi námi a západoevropskými zeměmi velký rozdíl. Stát by měl i nadále podporovat firmy, které jsou ochotné se do klastrů sdružovat, neboť právě klastry hrají významnou roli při zvyšování konkurenceschopnosti nejen podniků, které na činnostech klustru participují, ale také konkurenceschopnosti regionu, přičemž může dojít k tomu, že i Česká republika bude mnohem lépe schopna obstát v proměnlivém tržním prostředí.

1.3.1 Klastrová politika

Už tedy víme, co je to klastr, a nyní si více přiblížíme termín klastrová politika. Klastrová politika nám znázorňuje podporu klastrů ze strany vlády. Klastrová politika je různorodá a charakteristická tím, na co se zaměřuje, zda na politiku podpory malých a středních podniků, na průmyslovou politiku nebo například na vědu, výzkum a inovační politiku.

¹⁹ Aktivní klastry a klastrové iniciativy podle záznamů z roku 2013, jsou uvedeny v příloze č. 1.

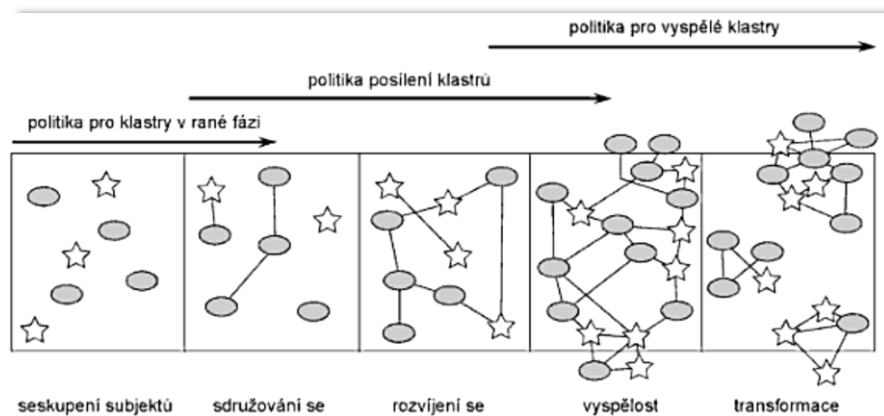
²⁰ Existující klastry a klastrové iniciativy podle záznamů z roku 2013, jsou uvedeny v příloze č. 2.

²¹ Srov. *Czechinvest.cz: Klastry* [online 2014-08-08].

²² Srov. *Czechinvest.cz: České klastry jsou stabilní, zapracovat by měly na vzdělávání svých manažerů* [online 2014-08-08].

Samotná činnost klastrových politik je podporována klastrovými programy vlády nebo iniciativ, které jsou pro každou politiku přesněji specifikovány. Do podpory vzniku klastrů a jejich dalšího rozvoje se ve velkém měřítku zapojuje také EU.²³

Za uskutečňováním klastrové politiky stojí veřejné subjekty, které se svým působením snaží zvýšit sociálně-ekonomický užitek. Další politiky na klastry přímo nepůsobí. Pod pojmem klastrová politika si můžeme představit soubor speciálních programů, pravidel, zákonů či strategií, které svým působením směřují k dosažení určitého cíle. Nejedná se o aktivity, které se provádějí v krátkém časovém horizontu, nýbrž o aktivity, které se někdy uskutečňují v průběhu až několika let, kdy doba trvání závisí na stanoveném plánu a především přiděleném rozpočtu.²⁴ Je nezbytné si také říci, že se klastrová politika a její působení přizpůsobuje fázi vývoje klastru²⁵, v níž se nachází, viz obr. 2.

Obr. 2 – Klastrová politika dle vývojové fáze klastru

Zdroj: PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastrové politiky a jejich vliv na rozvoj klastrů a klastrových organizací*, s. 23.

V počátcích vývoje klastru neboli v rané fázi na klastry působí klastrová politika, která je především orientována na utváření vztahu mezi klastrem a regionem. Dochází k podpoře klastru při kontaktu s průmyslem či veřejnými institucemi. Je nutné, aby klastrová politika v této fázi vývoje klastru podporovala například inovace a nové technologie. Druhá fáze neboli politika posílení klastru se zaměřuje na rozvoj infrastruktury nebo také společné klastrové komunikační sítě, které jsou například

²³ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastrové politiky a jejich vliv na rozvoj klastrů a klastrových organizací*, s. 13.

²⁴ Srov. tamtéž, s. 18.

²⁵ Fáze vývoje klastru: seskupení subjektů → sdružování se → rozvíjení se → vyspělost → transformace.

nezbytné z důvodu přilákání přímých zahraničních investic. Třetí fáze s názvem politika pro vyspělé klastry má mimo jiné za úkol budovat mezinárodní spolupráci a pomáhat s utvářením vazeb mezi dalšími klastry.²⁶

Odborníci se často setkávají s názory, proč by právě firmy, které jsou členem klastru, měly mít možnost získat oproti běžným firmám veřejné zdroje. Ve studii z roku 2011, kterou provedla Danish Agency for Science, Technology and Innovation, bylo zjištěno, že firmy, které jsou členem klastru, jsou schopné zvýšit své možnosti. V první řadě bylo výzkumem zjištěno, že členské firmy jsou mnohem více inovativní než firmy, které mají podobný profil, avšak nepodílí se na činnostech klastru, a to až 4,5krát více. Dalším výstupem této studie bylo zjištění, že participující firmy se až 4krát více pouštějí do spolupráce s jinými institucemi za účelem vědy, výzkumu či vývoje.²⁷ Z výše zmíněného výzkumu je tedy patrné, že podpora klastrů v podobě klastrových politik přináší viditelné výsledky. Z toho důvodu je dobré podporovat klastry z veřejných financí, neboť členy klastru jsou většinou mimo jiné malé a střední podniky, které jsou v dnešní době považovány za jakési zachránce hospodářství jednotlivých regionů.

1.3.2 Klastrové iniciativy

V první řadě je nutné si vysvětlit, že pojem klastr a klastrová iniciativa není totéž. Tyto dva pojmy bývají totiž velmi často zaměňovány. Autoři *Zelené knihy klastrových iniciativ* definovali klastrové iniciativy následovně: „*Klastrové iniciativy (KI) představují organizované úsilí zaměřené na zvýšení růstu a konkurenceschopnosti klastrů v regionu za účasti klastrových firem, vlády a/nebo výzkumné komunity.*“²⁸ Klastry se v průběhu let vyvíjely spontánně, avšak klastrové iniciativy, v jiném slova smyslu, pomáhají klastrům v jejich začátcích, poskytují jim jakýsi pomyslný odrazový můstek pro jejich dobrý start a následný rozvoj. Klastrové iniciativy tedy mohou do jisté míry ovlivňovat ekonomickou výkonnost jednotlivých firem seskupených v klastru, a tedy i celého klastru.²⁹

²⁶ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 17.

²⁷ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastrové politiky a jejich vliv na rozvoj klastrů a klastrových organizací*, s. 17.

²⁸ SÖLVELL, Örjan, Göran LINDQVIST a Christian KETELS. *Zelená kniha klastrových iniciativ*, s. 22.

²⁹ Srov. SHAKYA, Mallika. *Clusters for Competitiveness: A Practical Guide and Policy Implications for Developing Cluster Initiatives*, s. 3–4.

Klastrové iniciativy jako takové se poprvé objevily v 90. letech 20. století v několika málo rozvinutých zemích.³⁰ Na označení klastrová iniciativa můžeme narazit i v případě, kdy se hovoří o projektu na rozvoj klastru nebo klastrové organizace, kdy klastrová iniciativa je označení projektu. Klastrové organizace mohou mít řadu různých organizačních podob, které v sobě zahrnují výzkumné a vědecké komunity, vysoké školy, zástupce firem sdružovaných v klastru či například regionální a místní veřejné instituce. Hlavní činností klastrových iniciativ je tedy nejen vytvářet programy na podporu klastrů, ale také se aktivně zapojovat do jejich realizace. Jedná se o programy, které jsou zacíleny na zvyšování konkurenceschopnosti klastru.³¹

V současné době klastrové iniciativy, tak jako samotné klastry, získávají na důležitosti, neboť hrají důležitou roli při utváření regionálních, inovačních a také průmyslových politik po celém světě. Klastrové iniciativy se mimo jiné zaměřují také na obnovení činnosti či podporu při obnovování činností klastrů, které ustrnuly, na druhé straně své působení zaměřují na samotný region, konkrétně na podporu průmyslového odvětví, kde dochází k novým poznatkům z oblasti vědy. Na obrázku 3 můžete vidět jednotlivé cíle a zaměření klastrových iniciativ je rozdílné, nestagnují na jednom místě, neustále se v čase vyvíjejí, přičemž jejich vývoj z větší či menší části souvisí s prostředím, ve kterém se klastrová iniciativa nachází.

Obr. 3 – Cíle klastrové iniciativy

Zdroj: SÖLVELL, Örjan, Göran LINDQVIST a Christian KETELS. *Zelená kniha klastrových iniciativ*, s. 27.

³⁰ Srov. SÖLVELL, Örjan, Göran LINDQVIST a Christian KETELS. *Zelená kniha klastrových iniciativ*, s. 25.

³¹ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 23.

- **Výzkum a networking** – dalo by se říci, že se jedná o nejčastější cíl klastrových iniciativ. Každá klastrová iniciativa se snaží navazovat nové vztahy, vyhledávat a shromažďovat potřebné informace, následně zjištěné zprávy o klastrech zveřejňovat, pořádat semináře atd. Ze strany klastrové iniciativy jde o snahu vytvořit v klastru novou komunikační síť.
- **Ovlivňování politik** – prosazování zájmů a utváření vztahů s průmyslem, vědeckou obcí a vládními institucemi, to jsou další důležité cíle klastrové iniciativy. Patří sem například lobbování za účelem získání dotací či infrastrukturní projekty.
- **Obchodní spolupráce** – v rámci tohoto cíle se jedná například o podporu prodeje, exportu, podporu podnikání nebo také průzkum trhu, koordinaci nákupu a omezení konkurence.
- **Vzdělávání a školení** – tento cíl, jak už z názvu vyplývá, je zaměřený na vzdělávání managementu a odborné vzdělávání.
- **Inovace a technologie** – jedním z důvodů pro zakládání klastrových iniciativ může být také to, aby pomáhaly při zdokonalování inovačních procesů a nejrůznějších technologií. Patří sem například technické normy, technické trendy, nové technologie či výrobní procesy.
- **Expanze klastru** – dalším z důvodů pro zakládání klastrových iniciativ, je úmysl přispět k podpoře image daného regionu, například v podobě přímých zahraničních investic. Klastrové iniciativy se snaží přilákat firmy a podporovat regionální značky.³²

1.4 Typy klastrů

V této části textu, když už víme, co to jsou klastry, se zaměříme na jejich typologii. V odborné literatuře se můžeme setkat s názory mnoha odborníků na rozdělení klastrů, neboť jednotlivé klastry se rozlišují například podle charakteru služby, kterou nabízejí, podle druhu výrobků, podle velikosti firem, které jsou členy klastru, podle fáze vývoje, ve kterém se klastr nachází, či v neposlední řadě podle podnikatelského prostředí, ve kterém realizují svou činnost.³³

³² Srov. SÖLVELL, Örjan, Göran LINDQVIST a Christian KETELS. *Zelená kniha klastrových iniciativ*, s. 27–28.

³³ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 21.

1.4.1 Rozdělení klastrů podle Agentury pro podporu podnikání a investic

CzechInvest

V první řadě si přiblížíme dva typy klastrů, se kterými se můžeme v České republice setkat. Bavíme se o klastrech, které jsou založené na hodnotovém řetězci, a o těch, které jsou založené na kompetencích.

- **Založeny na hodnotovém řetězci**

První typ klastru, který je založen na hodnotovém řetězci, je charakteristický tím, že se u něj setkáváme se sítí vazeb, které vznikají v dodavatelsko odběratelském prostředí. Tento typ klastru je charakteristický tím, že dochází ke vzniku řetězce obsahujícího suroviny, které jsou nezbytné pro vznik určitého výrobku, až po samotný hotový výrobek, který putuje ke svému konečnému spotřebiteli. Klasickým příkladem klastru založeného na hodnotovém řetězci, se kterým se můžeme v odborné literatuře setkat, je automobilový klastr. V případě automobilového klastru dochází ke vzniku rozsáhlé sítě dodavatelských vazeb, od samotného výrobce automobilu až po jeho dodavatele, kdy dodavatel má utvořeny další rozsáhlé dodavatelsko odběratelské vazby s dalšími aktéry tohoto řetězce. Jedná se o výrobce, kteří zajišťují dodávky plastů, gum, textilií nebo také například elektroniky.³⁴

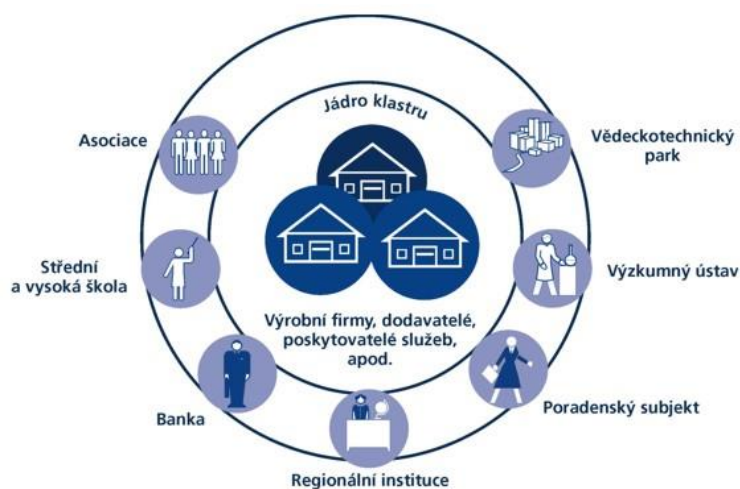
- **Založeny na kompetencích**

Další typem klastru, který uvádí Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, je klastr, který je založen na kompetencích. Tento typ klastru se od předchozího typu značně odlišuje, neboť zde již není hlavním znakem rozsáhlá síť dodavatelských vazeb, nýbrž to, že klastr svou činnost koncentruje do oblasti technické expertízy či působnosti v regionu, bavíme se tedy především o dovednostech vzdělávacích a výzkumných. Jak už jsem zmínila výše, tento typ klastru se nezaměřuje na utváření sítě dodavatelských vazeb, ale na aplikaci zjištěných znalostí, a to například v podobě nového softwaru nebo nové informační technologie, v rámci celého klastru, i přes rozdílné aktivity jeho členů.³⁵

Na níže uvedeném obrázku 4 je znázorněn klastr v českém prostředí. Jedná se o zjednodušenou strukturu, nelze tedy říci, že každý klastr vypadá přesně takto. Klustry a jejich struktury se liší a jsou velmi různorodé například na základě toho, kolik mají členů nebo v jakém odvětví působí.

³⁴ Srov. CzechInvest. *Průvodce klastrem*, s. 8.

³⁵ Srov. tamtéž.

Obr. 4 – Struktura klastru v podmínkách ČR

Zdroj: Czechinvest.cz: Typy klastrů [online 2014-08-25].

1.4.2 Rozdělení klastrů podle Leedera, Sysela a Lodla

Nyní se zaměříme na tři základní typy klastrů, které uvádějí autoři Leeder, Sysel a Lodl ve své knize s názvem *Klastr: Základní informace*. Klastry dle odvětvové struktury tedy člení na klastry horizontální, vertikální a laterální.

- **Horizontální klastry**

Klastry, které se seskupují horizontálně, viz obr. 5, jsou charakteristické skupinou výrobců, kdy tito výrobci působí ve stejném nebo podobném odvětví. Takto odvětvově příbuzní výrobci se do horizontálních klastrů seskupují za určitým účelem. Jednou z výhod horizontálního seskupení výrobců je například možnost získat atraktivnější a především výhodnější ceny například při nákupu materiálu, další výhodou, kterou mohou mít členové horizontálního klastru, je možnost získat tímto seskupením více příležitostí k prodeji. Posledním důvodem pro koncentraci firem do horizontálních klastrů může být to, že se jednotlivé firmy v rámci klastru navzájem prezentují na veletrzích jak v tuzemsku, tak v zahraničí.³⁶

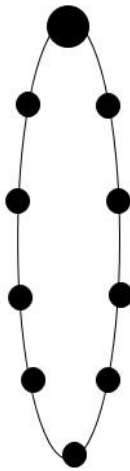
Obr. 5 – Horizontální uskupení klastru

Zdroj: LEEDER, Edvard, Zdeněk SYSEL a Petr LODL. *Klastr: Základní informace*, s. 15.

³⁶ Srov. LEEDER, Edvard, Zdeněk SYSEL a Petr LODL. *Klastr: Základní informace*, s. 15.

▪ Vertikální klastry

Vertikální klastry, viz obr. 6, se od těch horizontálních odlišují v mnoha směrech. Prvním rozdílem mezi těmito dvěma typy klastrů je to, že pro vertikální klastr je typická hloubka jeho jednotlivých odvětví v rámci klastru, kdežto u horizontálního klastru jde o vazby, které se rozvíjejí spíše do šířky. V rámci tohoto typu klastru dochází ke vzniku strategického řetězce, ve kterém jsou provázáni jednotliví dodavatelé a další firmy společně s určitým velkým podnikem. Jednotlivé firmy seskupené ve vertikálním měřítku nejsou, oproti horizontálnímu seskupení, závislé pouze na dodávkách potřebných zdrojů z okolí.³⁷

Obr. 6 – Vertikální uskupení klastru

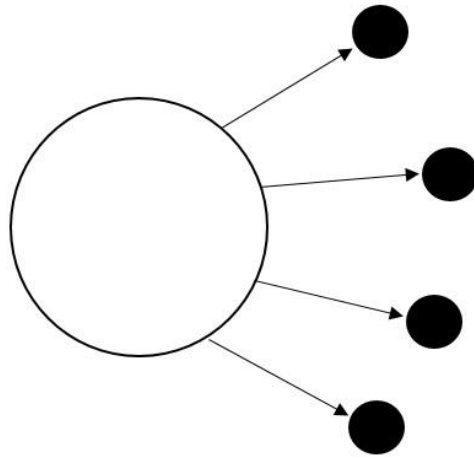
Zdroj: LEEDER, Edvard, Zdeněk SYSEL a Petr LODL. *Klastr: Základní informace*, s. 16.

▪ Laterální klastry

Posledním, třetím typem klastru, který uvádí autoři Leeder, Sysel a Lodl, je klastr laterální, viz obr. 7, někdy také označovaný jako tzv. boční klastr. S tímto specifickým typem seskupení firem se můžeme nejčastěji setkat například v automobilovém průmyslu. V rámci laterálních neboli bočních klastrů dochází k propojení velké automobilky společně s menšími firmami, které se specializují na úpravu či doplnění jejich standardních modelů. Jedná se o speciální typy firem, které se zaměřují právě na úpravu pásových automobilů, které jsou běžně k dostání pro konečného spotřebitele například v podobě vylepšení designu, úpravě karoserie či motoru. Takto upravené automobily nabízí firmy k prodeji svým zákazníkům.³⁸

³⁷ Srov. BRUŠKOVÁ, Pavla a kol. *Podstata a fungování klastrových iniciativ*, s. 5.

³⁸ Srov. LEEDER, Edvard, Zdeněk SYSEL a Petr LODL. *Klastr: Základní informace*, s. 16.

Obr. 7 – Laterální uskupení klastru

Zdroj: LEEDER, Edvard, Zdeněk SYSEL a Petr LODL. *Klastr: Základní informace*, s. 16.

1.4.3 Rozdělení klastrů podle Rosenfelda

Další rozdělení klastrů uvádí analytik Rosenfeld, který klastry rozděluje do tří skupin, a to na fungující klastry, latentní klastry a v neposlední řadě na klastry potenciální.

- **Fungující klastry**

Samotný název tohoto typu klastru nám napovídá, co bude jeho hlavním znakem. Fungující klastry jsou tedy takové klastry, které již aktivně provozují svou činnost. Jde především o to, že v rámci klastru dochází k větší produkci, než jaká by byla u jednotlivých členů v souhrnu.³⁹

- **Latentní klastry**

V rámci latentních klastrů jde o identifikování potenciálu do budoucnosti, avšak tato příležitost nebyla prozatím využita. Latentní klastry mohou nejen pro své členy, ale také například pro region, ve kterém se nacházejí, přinést mnoho příležitostí.⁴⁰

- **Potenciální klastry**

Potenciální klastry jako takové se nenacházejí v optimálním stádiu vývoje, neboť i přesto, že již začínají splňovat určité podmínky, které jsou nezbytné pro samotnou existenci klastru, ještě nejsou schopné splňovat klíčové podmínky existence klastru.⁴¹

³⁹ Srov. SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*, s. 117.

⁴⁰ Srov. tamtéž.

⁴¹ Srov. tamtéž.

1.5 Vznik klastru a jeho životní cyklus

Firmy se do klastrů seskupují z mnoha důvodů. Jedním z nich může být například vidina zvyšování konkurenceschopnosti nebo také větší množství inovací. „*Klastry vznikají obvykle tehdy, když určitý počet vzájemně závislých firem, které jsou geograficky provázané a umístěné v určité oblasti, vidí silný potenciál svého růstu.*“⁴² Tendenci seskupovat se do klastrů můžeme vidět například u firem, které se zabývají informačními technologiemi, neboť se jedná o odvětví poměrně mladé, ale s velkým potenciálem růstu.⁴³

V následujících dvou kapitolách se zaměřím na dva základní přístupy ke vzniku klastrů, z nichž první je přístup shora dolů neboli „top down“, druhým přístupem je přístup shora dolů neboli „bottom up“.

1.5.1 Shora dolů

První přístup je shora dolů, který je v literatuře někdy označován také jako „zkonstruované“ klastry nebo také termínem „top down“. Tento přístup shora dolů je charakteristický tím, že klastry vznikají za působení veřejného sektoru. Nejedná se tedy o přirozené seskupování firem, ale o cílené intervence ze strany zástupců státní správy.⁴⁴

Veřejný sektor přiláká možné budoucí členy klastru na základě toho, že připraví podnikatelské prostředí, které bude optimální pro vznik klastru a následný vstup podniků do klastru nastartuje další proces rozvoje klastru. Tento přístup ke vzniku klastrů byl velice oblíbený v 70. a 80. letech, kdy veřejná správa ve velkém měřítku podporovala vznik a rozvoj vědeckotechnických parků a určitých průmyslových oblastí.⁴⁵

1.5.2 Zdola nahoru

V odborné literatuře je tento přístup označován také jako „bottom up“, v souvislosti s přístupem zdola nahoru se můžeme setkat také s termínem přirozený klastr, a jak už z uvedeného termínu přirozený klastr vypovídá, dochází ke vzniku klastru na základě potřeby, která vyplývá z okolností a je přirozená. Jedná se o seskupování firem, které mezi sebou chtějí rozvíjet vazby, spolupráci a později i společné strategie.⁴⁶

⁴² SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*, s. 132.

⁴³ Srov. tamtéž.

⁴⁴ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 23.

⁴⁵ Srov. SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*, s. 126.

⁴⁶ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 23.

Můžeme tedy říci, že klastry vznikají na základě přirozeného působení tržních sil, ale i v přístupu zdola nahoru se můžeme setkat s impulsy ze strany veřejného sektoru, které však nejsou tak velkého rozsahu jako v případě přístupu shora dolů. Veřejný sektor v přístupu zdola nahoru zastává pouze pomocnou roli v podobě podpory rozvoje podnikatelského prostředí, ve kterém se firmy nacházejí, za účelem zvýšení efektivity klastru.⁴⁷

1.5.3 Životní cyklus

Stejně jako výrobky na trhu procházejí určitým vývojem a mají svůj životní cyklus, od samotného uvedení výrobku na trhu až po jeho inovaci či například stažení z prodeje, tak i klastry mají svá jednotlivá stadia životního cyklu, avšak na rozdíl od termínu životní cyklus výrobku je termín životní cyklus klastru poměrně nový. Nyní se zaměřím na jednotlivé fáze životního cyklu klastru:

- **První fáze** → *shlukování firem a ostatních členů*: pokud se bavíme o přirozeném klastru, pak v této fázi dochází ke spontánnímu seskupování firem, zaměříme-li se na firmy, jejichž vstup do klastru byl podmíněn impulsem ze strany veřejné správy, v této fázi dochází k sepsání konsenzu, ve kterém budou specifikovány další budoucí aktivity a možné spolupráce participujících firem.
- **Druhá fáze** → *vznik jádra klastru*: někdy označováno také jako embryonální stádium. V této fázi začínají firmy naplňovat své cíle a současně začínají organizovat a rozšiřovat svou klastrovou síť.
- **Třetí fáze** → *rozvoj klastru*: současně se vznikem atraktivního klastru, který přiláká mnoho nových firem, dochází k budování nových síťových vazeb mezi jednotlivými participujícími firmami. Podnětem pro vstup firem do klastru je vidina podnikatelských příležitostí.
- **Čtvrtá fáze** → *zralost*: v případě, že klastr dosáhne množstevního maxima co se do počtu členů týče, začne budovat nové vztahy a rozšiřovat síťové vazby o klastry, které působí ve stejném nebo velmi podobném odvětví, své vazby také klastr ve fázi zralosti navazuje s okolními regiony a v některých případech také začíná rozšiřovat svou činnost. Klastr na základě toho začíná využívat výhod, které mu plynou ze vzájemné synergie všech účastníků.

⁴⁷ Srov. SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*, s. 126.

- **Pátá fáze** → *transformace, zánik klastru*: zánik klastru může být vyvolán například neschopností rozšiřovat síťové vazby.⁴⁸

2 PŘÍNOSY ČLENSTVÍ

Jak už jsme si řekli v předchozích kapitolách, firmy vstupují do klastrů z mnoha důvodů. Klaster dokáže za určitých podmínek přinášet svým členům, ať už jsou to firmy, vysoké školy či instituce státní správy, určité výhody. Hlavním motivátorem pro vstup firmy do klastru by mohla být právě vidina zvyšování konkurenceschopnosti. Přínosů pro participující firmy je však celá řada, od přístupu k většímu množství informací přes možnost provádět množství nejrůznějších inovací až po možnost vzdělávání. Jaké výhody klaster svým participujícím členům přinese záleží na mnoha faktorech, například na vizi klastru, jeho cíli a strategii a v neposlední řadě také na společných aktivitách.

2.1 Klastry a konkurenceschopnost

V dnešním globalizovaném světě s nepřehledným množstvím podnikatelských příležitostí na jedné straně a se stále se zvyšujícím množstvím konkurentů na straně druhé je konkurenceschopnost to, co odlišuje úspěšné od neúspěšných. Zda bude firma úspěšnější a dokáže se na trhu prosadit lépe, než její konkurenti, závisí na mnoha faktorech. V první řadě jde o to, aby přidaná hodnota ve vyráběných produktech a poskytovaných službách byla pro zákazníka lákavější a přinesla mu větší užitek než podobné produkty či služby u konkurence. Také však nesmíme zapomínat na efektivitu, se kterou se zmiňované produkty vyrábějí a služby poskytují.⁴⁹

To, jak bude klaster jako celek schopný obstát v konkurenčním tržním prostředí závisí na každém jeho členovi. Pokud klaster takového konkurenčního stavu dosáhne, má pak logicky určitý vliv na samotnou konkurenceschopnost celého regionu, popřípadě i státu. Nelze však jednoznačně říci, že je například region konkurenceschopný, pokud v něm existuje dostatek klastrů, které jsou lepší než jejich konkurence, samotný proces je mnohem složitější a konkurenční výhodu klastru ovlivňuje nejen řada dalších organizací a institucí v regionu, které mají určité vazby s firmami, které jsou členy klastru, ale také mnoho dalších faktorů.

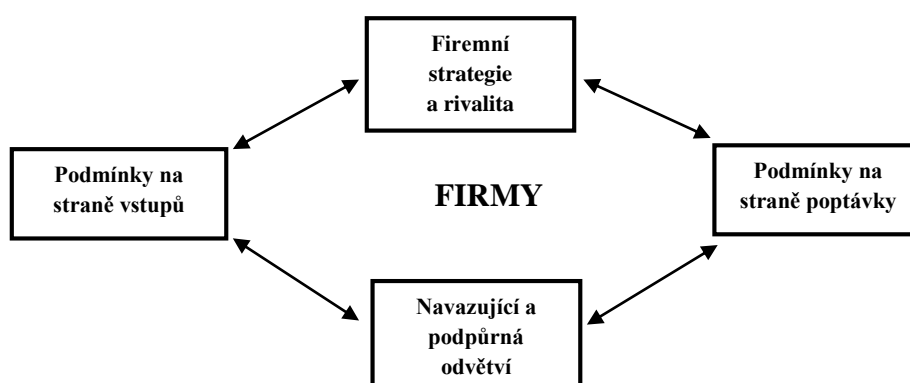
⁴⁸ Srov. BRUŠKOVÁ, Pavla a kol. *Podstata a fungování klastrových iniciativ*, s. 11.

⁴⁹ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastrové politiky a jejich vliv na rozvoj klastrů a klastrových organizací*, s. 11.

Klastry jako takové jsou z hlediska regionální politiky velmi důležitým nástrojem, který přináší řadu pozitivních výsledků. Klastry mohou zvyšovat hospodářský růst jak regionální, tak národní ekonomiky, a to právě díky tomu, že dochází ke zvyšování konkurenceschopnosti i efektivity jeho členů. V rámci studie z roku 2006 s názvem *Národní klastrová strategie* byly identifikovány přínosy klastrů, které napomáhají ekonomickému rozvoji regionální i národní ekonomiky. Přínosy klastrů jsou:

- stimulace podniků směrem ke **zvyšování konkurenceschopnosti**,
- příprava podniků na budoucí **inovace, vědu a výzkum**,
- **příliv zahraničních investic** do regionu díky velké koncentraci know-how, znalostí a dovedností v klastrech,
- přispívání ke vzniku nových **konkurenčních výhod regionu**, a tím působení na růst a rozvoj takového regionu,
- přispívání ke **konkurenceschopnosti státu**, čímž se dostávají do podvědomí hospodářské politiky, která následně přichází se **strategickými programy** (například podpora inovací, vědy a výzkumu, podpora podnikání atd.).⁵⁰

Jak jsem se již zmiňovala na začátku této práce, je k tomu aby byl klaster konkurenceschopný, nezbytné, aby splňoval určité podmínky. Michael E. Porter ve svém modelu s názvem *Porterův diamant*, viz obr. 8, definoval čtyři základní podmínky konkurenceschopnosti, které si nyní představíme.

Obr. 8 – Porterův diamant

Zdroj: BRUŠKOVÁ, Pavla. *Průmyslové klastry: Nová strategie zvyšování konkurenceschopnosti firem a regionálního rozvoje*, s. 5.

⁵⁰ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 27–28.

- **Podmínky na straně vstupů** – první důležitou podmínkou jsou vstupní faktory, ať už v podobě lidských a přírodních zdrojů, či kapitálu, kdy jsou tyto vstupy vysoce specializované. V rámci vstupů se zde vyskytuje technologická, administrativní nebo také informační infrastruktura. Aby se klastr mohl stát konkurenceschopným, musí být podmínky na straně vstupů takové, aby bylo možné dosahovat co nejvyšší produktivity.
- **Firemní strategie a rivalita** – druhou nezbytnou podmínkou je určitá míra rivality mezi jednotlivými podniky, která je pro konkurenceschopný podnik nezbytná. Rivalita vzniká jak mezi místními podniky, tak rovněž mezi jednotlivými členy uvnitř klastru. Co se týče firemních strategií, snaží se je podniky vytvářet takové, aby byly schopné konkurovat ostatním firmám a nabídly potenciálním zákazníkům „něco navíc“. Konkurenceschopná firma musí být přizpůsobivá jednotlivým přáním ze strany zákazníků.
- **Podmínky na straně poptávky** – třetí podmínka souvisí se zákazníky klastru. Je důležité, aby byl klastr schopný nabídnout svým, ať už budoucím, či stávajícím, zákazníkům kvalitní specializované výrobky či služby. Firmy se tak stávají konkurenceschopnými, neboť pocítují tlak ze strany náročného zákazníka. Jelikož firmy chtějí přilákat nové zákazníky a zároveň si udržet ty stávající, musejí se zaměřit například na předvídání budoucích potřeb zákazníků.
- **Navazující a podpůrná odvětví** – splnění poslední, čtvrté, podmínky závisí na existenci specializovaných subdodavatelů a místních konkurenceschopných firem, které působí ve stejném nebo velmi podobném odvětví. Existence těchto subjektů je nezbytná z důvodu technologií, znalosti místního odběratele a v neposlední řadě také z důvodu pracovní síly. Jednotlivé firmy v klastru zvyšují svou konkurenceschopnost díky kvalitním vstupům od subdodavatelů a místních firem.⁵¹

2.2 Přínosy pro firmy

Členství v klastru může zapojeným firmám přinést řadu výhod. Jednou z nich, a pravděpodobně tou nejdůležitější, je možnost získání větší výkonnosti podniku a s tím spojenou větší konkurenceschopnost.

⁵¹ Srov. BRUŠKOVÁ, Pavla. *Průmyslové klastry: Nová strategie zvyšování konkurenceschopnosti firem a regionálního rozvoje.*, s. 5–6.

To, že se podnik po vstupu do klastru v průběhu určitého období může stát konkurenceschopným, je způsobeno především tím, že:

- dochází k **růstu produktivity** neboli efektivnosti podniku díky tomu, že jednotliví členové mají v rámci klastru možnost spolupracovat s dodavateli, kteří jsou experty ve svém oboru,
- firmy, které jsou členem určitého klastru, mají **větší inovační možnosti**, jelikož uvnitř klastru dochází k tomu, že si jednotlivé členské firmy mezi sebou vyměňují své znalosti a dovednosti.⁵²

Firmy, které jsou sdruženy v klastru, mají tedy mnohem větší potenciál udržet se na trhu a získat si konkurenční výhodu v porovnání s konkurenčními podniky. Nejenže spolu mohou jednotlivé firmy uvnitř klastru sdílet informace, vědomosti a znalosti, mohou se také navíc dělit například o náklady a tím získat úspory z rozsahu.⁵³

Nyní se podrobněji zaměříme na jednotlivé **přínosy členství v klastru pro firmy**:

- **Sdílení nákladů a investic, úspory z rozsahu**

Členství v klastru firmám přináší mnoho nových obzorů, kterých by jako jednotlivci jen stěží dosáhli. Firmy tak bývají více produktivní. Jednotlivé firmy uvnitř klastru dosahují úspor z rozsahu, které vznikají například při velkých kolektivních nákupech (množstevní slevy), mohou sdílet například režijní náklady a tím dosáhnout úspory, které by jako izolovaní jednotlivci nedosáhli. Bavíme se o synergickém efektu, kdy se jednotlivé podniky, které jsou členy klastru, dělí o své náklady například na výzkum, marketing, logistiku apod.

- **Specializované vstupy a pracovní síla**

Klastry se stávají konkurenceschopnými také díky tomu, že mají přístup ke specializovaným vstupům a pracovní síle. Firmy, které participují na činnosti klastru, mají oproti běžným firmám, které členy žádného klastru nejsou, značnou výhodou, neboť klastr jako celek má při smlouvání s dodavateli například při nákupu materiálu větší vliv, než samostatná firma. Je tedy běžné, že klastru jsou nabídnuty například lepší nákupní ceny za odběr velkého množství nebo také různé slevy, které běžná firma nezíská. Pokud

⁵² Srov. SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*, s. 114.

⁵³ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 41.

je klastr ve svém regionu úspěšný, setkává se s přílivem pracovní síly, neboť lidé chtějí pracovat ve firmě, která prosperuje. V rámci klastru existují tzv. společná vzdělávací centra, kde probíhá odborné vzdělávání pracovníků (semináře, školení, rekvalifikační kurzy apod.). Klastry se také zaměřují na vzdělávání a výchovu svých potenciálních pracovníků, kteří jsou studenty školy, která je členem daného klastru. Studenti jsou tak motivováni vidinou lukrativní práce ihned po úspěšném ukončení studia.

- **Optimalizace dodavatelského řetězce**

Malé firmy v rámci klastru mohou mít velmi úzkou specializaci, a tím získat konkurenční výhodu oproti ostatním velkým firmám. Každá firma v rámci klastru se snaží mít svou vlastní specializaci a tím být jiná než ostatní.

- **Expanze na nové trhy a s tím spojený příliv nových zákazníků**

Klastr jako takový působí na potenciální zákazníky zvláště dobrým dojmem, jelikož v zákazníkovi probouzí pocit, že jím nabízené výrobky a služby jsou na vysoké úrovni, avšak za ceny srovnatelné s konkurencí, a k tomu je vše k dostání na jednom místě. A právě s přílivem nových zákazníků je spojena i následná expanze na další trhy (regionální, národní, nadnárodní). Jelikož v rámci klastru mohou jednotlivé členské firmy dosahovat větších tržeb, zisku či marže, mohou si dovolit otevřít svůj trh dalším oblastem, čehož by za normálních okolností, v případě, že by nebyly členy klastru, dosahovaly velmi obtížně.

- **Zvyšování vývozu a internacionalizace**

Klastr může být ve své podstatě označen jako „pomocný nástroj“ při vzniku konkurenceschopného podnikání na mezinárodní úrovni, neboť tento proces vzniku svým členům do jisté míry usnadňuje. Samotné firmy by často nebyly schopny této zahraniční expanze dosáhnout. Klastr svým členům poskytuje řadu výhod, neboť tyto členské firmy mají přístup k zahraničním kontaktům, ke kterým by běžně přístup neměly, členské firmy mohou od klastru získat také informace o trzích v zahraničí, na které chtějí proniknout a mnoho dalších výhod. Klastry se snaží jednotlivé členské firmy podporovat v jejich možné expanzi na zahraniční trhy. V neposlední řadě klastry svým členům nejenže poskytují potřebné kontakty a informace o zahraničních trzích, ale samy své členy v zahraničí také prezentují.

- **Image podniku a možnosti propagace**

Klastry se snaží ve velké míře propagovat nejen své členy, ale i klastr jako celek. Tato propagace je zaměřena nejen na firmy, které se snaží zaujmout a přilákat tak nové potenciální členy, ale také na stávající zákazníky či potenciální zákazníky, u kterých si klastr snaží vytvořit a udržet dobrou pověst. Propagace klastru probíhá v rámci internetu, nejrůznějších médií či tiskem a následnou distribucí propagačních předmětů a letáků tak, aby co nejvíce zvýšil zájem ze strany svého okolí.

- **Množství informací**

V rámci klastru je koncentrováno velké množství nejrůznějších informací od všech jeho členů. Mezi jednotlivými členy klastru dochází ke vzniku spleťových vazeb, s čímž je následně spojeno také sdílení informací. Jednotlivé členské firmy si mezi sebou nesdělují pouze informace, ale například také důležité kontakty. Rychlý přenos informací mezi jednotlivými členskými firmami má mnohem větší význam, který tkví právě v inovačním potenciálu, jenž je způsoben rychlým pohybem a především přístupem k veškerým informacím.

- **Růst inovačního potenciálu**

Zvyšování inovačního potenciálu, jak už jsme si řekli, souvisí s urychlováním přenosu informací mezi členy klastru, mezi nimiž se rychleji šíří informace o nových technologiích, strojích či postupech. Jednotliví členové klastru jsou velmi efektivní a inovativní, neboť i uvnitř klastru panuje zdravá rivalita mezi jednotlivými podniky, které se snaží zvyšovat produktivitu a celkovou konkurenceschopnost. Klastr se snaží o to, aby výrobky a služby jeho členů měli vyšší přidanou hodnotu než konkurenční výrobky a služby.

- **Lobbování a veřejné zdroje**

Klastr jako celek má mnohem větší vyjednávací sílu než samostatná firma. Ve značné míře dochází ke spolupráci klastru a regionálních institucí. V rámci této spolupráce vzniká řada programů, které jsou zaměřeny na vznik a rozvoj klastrů. Klastry takto bývají podporovány například ze strukturálních fondů apod. Firmy, které jsou spojeny v rámci klastru, mají větší váhu například v případě vyjednávání s vládou.⁵⁴

⁵⁴ Srov. PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*, s. 41–43.

2.3 Přínosy pro vysoké školy

Také pro vysoké školy má členství v klastru svůj význam. Spolupráce vysokých škol a firem je doprovázena vznikem úzkých vazeb mezi těmito účastníky. Vysokým školám z této spolupráce plyne řada příležitostí, kterých by se jim za běžných podmínek nedostalo. Díky členství v klastru jsou vysoké školy schopny se hlouběji zaměřit na úroveň vzdělávání, které poskytují, a především nastavit způsob vzdělávání tak, aby budoucí absolventi byli obohaceni, oproti jiným školám, o praktické znalosti a zkušenosti. Pro vysoké školy je tato spolupráce se specializovanými firmami přínosná, neboť škola je schopna vychovávat absolventy, kteří jsou lépe připraveni pro konkrétní specializované odvětví, ve kterém daná firma působí. Tyto specializované firmy se mohou podílet například na studijních plánech vysokých škol, neboť tímto způsobem si, dalo by se říci, zajišťuje své budoucí zaměstnance z řad studentů. Studenti jsou tedy vzděláváni „na míru“ podle určitých požadavků firem. Mimo jiné vzhledem k tomu, že bude v rámci klastru docházet k úzké spolupráci mezi vysokými školami a firmami, mají vysoké školy řadu příležitostí zapojit se do nejrůznějších výzkumů a vývojů. Vysoké školy jsou díky této spolupráci s firmami navíc obohaceny například o přísun nových technologií, ke kterým by za normálních okolností neměly přístup.⁵⁵

2.4 Přínosy pro státní správu

Jedním z hlavních přínosů pro státní správu by měla být možnost dosáhnout větší konkurenceschopnosti jednotlivých regionů, a to díky seskupování firem do klastrů. Státní správa je pak nakloněna podpoře jednotlivých klastrů, neboť vidí motivaci ze strany jejich členů a ve většině případů se jedná o odvětví velmi perspektivní a region tak získá značnou specializaci. Tyto firmy totiž přesně ví, čeho chtějí dosáhnout, neboť mají definovanou strategii a cíle společně za celý klaster. Dochází k tomu, že se klustry stávají tahounem v ekonomickém rozvoji regionů a spolu se svým vznikem přinášejí do regionu řadu příležitostí, jako je například přilákání zahraničních investorů.⁵⁶

⁵⁵ Srov. NEUŽILOVÁ, Iveta. *MPO.cz: Národní klastrová strategie 2005–2008* [online 2014-08-27].

⁵⁶ Srov. tamtéž.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 OLOMOUCKÝ KLASTR INOVACÍ

3.1 Základní informace

Název:	Olomoucký klastr inovací (OKI)
Rok vzniku:	2006
Počet členů:	3
Právní forma:	družstvo
Kraj:	Olomoucký
Sídlo:	tř. Kosmonautů 1288/1, Olomouc
WWW:	www.o-k-i.cz

Obr. 9 – Logo OKI

Zdroj: *O-K-I.cz* [online 2014-08-28].

Olomoucký klastr inovací svou činnost zaměřuje na oblast inovací a výzkumných projektů. Zabezpečuje celý proces od přípravy inovací až po samotnou realizaci těchto inovací a projektů, které jsou výsledkem práce jednotlivých členů klastru. Klastr se vyznačuje tím, že se prostřednictvím jak akademické, tak podnikatelské sféry snaží implementovat inovace a výzkumné projekty do praxe. V rámci vědecké a akademické činnosti spolupracuje OKI s Univerzitou Palackého v Olomouci, Vysokou školou báňskou v Ostravě, Technickou univerzitou v Ostravě či Českým vysokým učením technickým v Brně. Kromě škol jsou však do výzkumné činnosti zapojena i některá města či podnikatelské subjekty.

Jak už z definice klastru, která byla již v teoretické části zmíněna, vyplývá, je OKI seskupením firem, které působí ve stejném regionu, přesněji řečeno v Olomouckém kraji. V rámci tohoto klastru jsou zastoupeny jak podnikatelské subjekty, v podobě firmy TESCO SW, která se zabývá IT technologiemi, a firmy s názvem Regionální centrum Olomouc, tak vzdělávací institut v podobě Moravské vysoké školy Olomouc.⁵⁷

Olomoucký klastr inovací byl založen v roce 2006 a od té doby stál za zrodem mnoha projektů například z oblasti vzdělávání, IT technologií a dalších.

⁵⁷ Srov. *Olomoucký klastr inovací: Úvod* [online 2014-12-10].

3.2 Stručné představení členů Olomouckého klastru inovací

3.2.1 TESCO SW

Název:	TESCO SW a. s.
Rok vzniku:	1991
Právní forma:	akciová společnost
Kraj:	Olomoucký
Sídlo:	tř. Kosmonautů 1288/1, Olomouc
WWW:	www.tescosw.cz

Obr. 10 – Logo TESCO SW

Zdroj: Tescosw.cz [online 2014-09-26].

Firma TESCO SW nepůsobí pouze v Olomouckém kraji, ale ve svém oboru, kterým jsou informační technologie, patří k firmám, které mají v této sféře značný celorepublikový vliv. Firma se pyšní dlouholetou historií, kdy v roce 1991 vznikla ještě pod tehdejšími názvem TESCO, spol. s r. o. V současné době se firma plně věnuje jak návrhu konkrétních softwarů, následnému vytvoření a uvedení do provozu, tak také mimo jiné poskytování specializovaných služeb z oblasti IT technologií. Díky tomu, že firma disponuje více jak 210 odborníky, věnuje velkou pozornost know-how a v neposlední řadě je také držitelem mnoha certifikátů integrovaného systému řízení podle norem ISO a nabízí svým zákazníkům služby na nejvyšší úrovni.⁵⁸

Firma TESCO SW patří mezi odborníky v oblasti informačních technologií. V současné době svým zákazníkům nabízí mnoho služeb, kterými jsou například procesní a datová integrace, správa majetku ve veřejné správě, facility management, e-slужby pro malé a střední podniky nebo také systémy „šité“ na míru a mnoho dalších produktů.⁵⁹

Každý, kdo bude chtít využít služeb této společnosti, může počítat s komplexním zajištěním jeho požadavků. Firma se specializuje nejen na vývoj, výrobu a implementaci IT systémů, ale také na poskytování rozsáhlých IT služeb. Za zmínku určitě stojí také to, že firma v rámci své činnosti spolupracuje s řadou mezinárodních partnerů, z nichž můžeme zmínit například firmy Microsoft, Oracle či Citrix.⁶⁰

⁵⁸ Srov. *Tesco SW: O společnosti* [online 2014-12-10].

⁵⁹ Srov. *Tesco SW: Tesco SW* [online 2014-12-10].

⁶⁰ Srov. *tamtéž*.

3.2.2 Regionální centrum Olomouc

Název:	Regionální centrum Olomouc, (RCO)
Rok vzniku:	1991
Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Kraj:	Olomoucký
Sídlo:	Jeremenkova 1211/40b, Olomouc
WWW:	www.rco.cz

Obr. 11 – Logo RCO

Zdroj: *Rco.cz* [online 2014-09-26].

Stejně tak jako předchozí člen Olomouckého klastru inovací TESCO SW, je i Regionální centrum Olomouc společností s dlouholetou tradicí. Společnost byla založena již v roce 1991. RCO působí v oblasti poskytování služeb. Konkrétně se jedná o služby z oblasti správy budov a poskytování pronájmu prostorů. V rámci poskytování pronájmů prostorů se zaměřuje také například na pořádání kulturních, vzdělávacích a dalších akcí, a to od jejich přípravy až po samotnou realizaci. V současné době se v komplexu budov RCO pořádá ročně až několik stovek nejrůznějších akcí, seminářů, kongresů či plesů.

Hlavním důvodem pro vznik této společnosti byla vidina vytvoření zázemí pro spolupráci v rámci regionu Olomouc. Prvním důležitým krokem tedy byla samotná výstavba komplexu budov RCO, který v současné době poskytuje zázemí pro mnoho důležitých společenských akcí. Poté následovala další fáze, ve které došlo k tomu, že v roce 2005 stálo Regionální centrum Olomouc u zrodu Moravské vysoké školy Olomouc, která, jak se dozvíte níže, je taktéž členem zmiňovaného Olomouckého klastru inovací. Vybudovat v Olomouckém kraji vysokou školu s ekonomickým zaměřením bylo nutností, neboť do té doby byly podobné obory pro studenty dostupné nejbližší například v Brně či ve Zlíně. Docházelo tedy k tomu, že mladí lidé odcházeli studovat do jiných měst a zpravidla v nich po ukončení studia také zůstali a město Olomouc tak často přicházelo o velmi schopnou pracovní sílu. Poslední fází tohoto dlouholetého úsilí bylo, společně s investory ze společnosti TESCO SW, vybudovat nové zázemí MVŠO, a sice v podobě vysokoškolského kampusu a Inovačního centra Olomouc, tzv. BEA Centra. Kolaudace této stavby proběhla na jaře roku 2013.⁶¹

⁶¹ Srov. *Regionální centrum Olomouc: Základní informace* [online 2014-12-11].

3.2.3 Moravská vysoká škola Olomouc

Název:	Moravská vysoká škola Olomouc (MVŠO)
Rok vzniku:	2005
Právní forma:	obecně prospěšná společnost
Kraj:	Olomoucký
Sídlo:	tř. Kosmonautů 1288/1, Olomouc
WWW:	www.mvso.cz

Obr. 12 – Logo MVŠO
Zdroj: *Mvso.cz* [online 2014-09-26].

Moravská vysoká škola Olomouc vznikla v roce 2005 jako obecně prospěšná společnost. Jak jsem se již zmínila výše, byla založena s pomocí Regionálního centra Olomouc. Hlavním cílem vzniku této vysoké školy bylo doplnit chybějící článek ve vzdělávání v Olomouckém kraji, neboť do vzniku MVŠO nebyla v Olomouckém kraji žádná vysoká škola se zaměřením na management a ekonomiku. Vidinou vzniku této vysoké školy bylo nejen to, že místní studenti nebudou muset odcházet na takto oborově zaměřené školy například do Brna nebo Zlína, ale zůstanou v Olomouci, a mimo jiné také to, že studium na MVŠO může do Olomouce přilákat i studenty z jiných krajů.

Škola se může pyšnit nejmodernějším vybavením prostor v nově vybudovaném komplexu s názvem BEA Centrum Olomouc. V současné době nabízí uchazečům o studium tři obory, a sice obor Podniková ekonomika a management, Management a ekonomika ve veřejném sektoru a Podnikové informační systémy. Novinkou pro akademický rok 2014/2015 je také možnost pokračovat v jednoletém navazujícím magisterském studiu na University Hasselt v Belgii, se kterou MVŠO spolupracuje. Studium probíhá v anglickém jazyce a po úspěšném ukončení získá student mezinárodně uznávaný vysokoškolský diplom a titul M.A.⁶²

3.3 Vybrané uskutečněné projekty

3.3.1 Projekt: Přenos úspěšné metodiky koučování do regionálního prostředí ČR

Projekt s názvem *Přenos úspěšné metodiky koučování do regionálního prostředí ČR*, zkráceným názvem *SWISS II*, byl Olomouckým klastrem inovací realizován v termínu od 1. 4. 2013 do 30. 9. 2014. Celková doba realizace byla tedy 18 měsíců. Vedením projektu byl pověřen PhDr. Ladislav Chvátal, PhD., který v současné době působí na

⁶² Srov. *Moravská vysoká škola Olomouc: Proč studovat právě na MVŠO* [online 2014-12-11].

pozici náměstka pro vnější vztahy na Moravské vysoké škole Olomouc. Partnerem projektu *SWISS II* byla švýcarská společnost Platinn – Association Plateforme pour l'Innovation, která se už řadu let zabývá zaváděním inovačních technologií, přenosem informací a technologií, a to vše v rámci regionální úrovně. Olomoucký kraj sehrál v realizaci tohoto projektu rovněž důležitou roli, neboť byl poskytovatelem finanční podpory ve výši 710 000 Kč.

Hlavním cílem tohoto projektu bylo transformovat metodiku koučinku z prostředí švýcarského do prostředí českého. Na přenosu poznatků z oblasti koučinku se podíleli experti z řad švýcarské firmy Platinn. V první řadě došlo k tvorbě metodik, které zachycují postupy a zkušenosti, jež probíhají v rámci koučinku v prostředí západního Švýcarska. Součástí projektu je i následná implementace výše zmiňované metodiky do regionálního prostředí České republiky.

V návaznosti na tvorbu metodik se uskutečnil workshop, který byl pod „taktovkou“ expertů ze švýcarské firmy Platinn. V rámci tohoto workshopu bylo účastníkům představeno to, jak by mělo probíhat a jakých metod by mělo být využíváno v případě koučování malých a středních podniků, a také to, jakých metod by mělo být využíváno při následném hodnocení dosahování podnikových cílů. Po ukončení workshopu došlo k výběru dvou až tří zájemců z řad olomouckých malých a středních podniků. Konkrétní firmy byly vybrány z několika firem, které projevíly zájem o ověření českých koučů v podnikové praxi.

Výstupem projektu *SWISS II* je případová studie⁶³ zpracovaná českými kouči, ve které je mimo jiné zaznamenán a popsán průběh celého workshopu, ale také výsledky dosažené při testování vybraných firem v oblasti samotné aplikace koučinku.⁶⁴

3.3.2 Projekt: Inovační procesy založené na klastrových strukturách

Projekt s názvem *Inovační procesy založené na klastrových strukturách*, zkráceným názvem *SWISS I*, byl Olomouckým klastrem inovací realizován v termínu od 1. 3. 2011 do 31. 7. 2012. Celková doba realizace byla tedy 17 měsíců. Vedením projektu byl pověřen Mgr. Marek Vaculík, v současné době projektový manažer Olomouckého klastru inovací. Partnerem projektu *SWISS I* byla rovněž výše zmiňovaná švýcarská společnost Platinn – Association Plateforme pour l'Innovation. V případě tohoto projektu nedošlo

⁶³ Závěrečná zpráva z projektu *SWISS II* je dostupná na webové stránce Olomouckého klastru inovací: www.o-k-i.cz/data/projekty/25/dokumenty/final_methodology_s-obalkou.pdf

⁶⁴ Srov. *Olomoucký klastr inovací: Realizované projekty* [online 2014-12-11].

k finančnímu podpoření ze strany Olomouckého kraje, hlavními zajišťovateli projektu *SWISS I* z finančního hlediska byly Program švýcarsko-české spolupráce, který se na financování projektu podílel z větší části, konkrétně ze 72,25 %, a druhým poskytovatelem finančního obnosu bylo Ministerstvo financí České republiky, které poskytlo 12,75 % z celkové finanční částky.

Podnětem pro tvorbu tohoto projektu byl fakt zaostávající ekonomiky v Olomouckém kraji, která byla zaměřena především na zemědělství. Cílem projektu bylo zregenerovat ekonomiku Olomouckého kraje a přetransformovat její agregátní zaměření na zaměření vědecko-technické. Projekt *SWISS I* se orientoval na podnícení ekonomiky Olomouckého kraje z pohledu inovačních procesů. Výsledkem projektu mělo být především zvýšení konkurenceschopnosti a celkové výkonnosti ekonomiky Olomouckého kraje. V návaznosti na dosažení vytyčených cílů mělo dojít k vytvoření nových pracovních příležitostí, které budou specifické vyšší přidanou hodnotou, a také k vyrovnání jak sociálních, tak hospodářských rozdílů mezi Českou republikou a prvními patnácti členy EU.⁶⁵ Za prioritní cíl tohoto projektu můžeme označit právě výše zmiňované vyrovnání sociálních a hospodářských rozdílů.

Navázání partnerství se švýcarskou firmou Platinn bylo při tvorbě a realizaci tohoto projektu velmi přínosné, neboť v českém prostředí se velmi zřídka setkáváme s firmou podobných kvalit v oblasti zavádění inovačních technologií, přenosu informací a technologií na úrovni regionu. Součástí projektu byla, mimo již zmiňované cíle, především snaha o transformaci švýcarského know-how do prostředí českého. Dalším cílem projektu bylo vyslání dvou specialistů-pracovníků MVŠO do prostředí švýcarské firmy, a to za účelem získání požadovaného know-how. Dalším úkolem bylo zpracování *Strategie rozvoje inovačních procesů na základě klastrových struktur*.⁶⁶ Předposlední aktivitou, která byla v rámci projektu *SWISS I* uskutečněna, bylo zajištění konání odborných seminářů na téma *Inovace v Olomouckém kraji*. Poslední aktivitou, kterou

⁶⁵ EU-15: Belgie, Dánsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Řecko, Spojené království, Španělsko, Rakousko, Švédsko a Finsko.

⁶⁶ Výstup projektu *SWISS I* s názvem *Strategie rozvoje inovačních procesů na základě klastrových struktur* naleznete na webových stránkách Olomouckého klastru inovací: <http://www.o-k-i.cz/data/projekty/24/dokumenty/strategie-rozvoje-inovacnich-procesu-na-zaklade-klastrovych-struktur.pdf>

bylo nutné na závěr projektu provést, bylo zpracování *Akčního plánu pro implementaci strategie*.⁶⁷

Nesmím opomenout také fakt, že již při navazování spolupráce se švýcarskou firmou Platinn pro participaci na projektu *SWISS I* bylo pomýšleno na dlouholeté budování vztahů a rozsáhlejší spolupráci, která, jak můžete vidět výše, pokračovala i v rámci dalšího společného projektu s názvem *SWISS II*.⁶⁸

3.3.3 Projekt: Rozvoj podnikatelské gramotnosti žáků obchodních akademií

Projekt s názvem *Rozvoj podnikatelské gramotnosti žáků obchodních akademií*, zkráceně *Rozvoj podnikatelské gramotnosti*, byl realizován Moravskou vysokou školou Olomouc, tedy jedním ze členů Olomouckého klastru inovací, v termínu od 1. 8. 2013 do 31. 12. 2014. Celková doba realizace byla tedy 17 měsíců. Vedením projektu byla pověřena Mgr. et Mgr. Michaela Vaněčková, Ph.D., která v současné době působí na pozici prorektorky pro studijní a pedagogické záležitosti na MVŠO. Partnerem projektu byl Olomoucký klastr inovací, Obchodní akademie a jazyková škola Přerov, Obchodní akademie Mohelnice a Obchodní akademie Prostějov. Poskytovatelem finančních prostředků v případě tohoto projektu byl Olomoucký kraj.

Projekt *Rozvoj podnikatelské gramotnosti* je financován Evropských sociálním fondem a byl svým charakterem zaměřen na cílenou podporu rozvoje podnikatelských dovedností a znalostí studentů výše zmiňovaných středních obchodních škol. V rámci tohoto projektu byly u studentů podporovány podnikatelské kompetence, a to pomocí odborných materiálů a studijních textů, které byly vytvořeny pro potřeby tohoto projektu. Tyto odborné materiály rozšířily výuku vybraných odborných předmětů na obchodních školách. Dále byli studenti zapojeni do speciálních zážitkovo-pobytových kurzů, které rozvíjely dovednosti žáků z oblasti komunikace a týmové práce a pomohly jim také v tvorbě podnikatelského plánu, který v rámci tohoto projektu hrál velmi důležitou roli, neboť ho studenti prezentovali v rámci soutěže a jednotlivé projekty byly taktéž vyhodnoceny. Cílem zapojení studentů do tvorby vlastních podnikatelských plánů, byla snaha o osvojení si základů principů podnikání a jejich následné použití v praxi. Žáci,

⁶⁷ Výstup projektu *SWISS I* s názvem *Akční plán pro implementaci strategie* naleznete na webových stránkách Olomouckého klastru inovací: http://www.o-k-i.cz/data/projekty/24/dokumenty/akcniplan-verze_final_k_tisku.pdf

⁶⁸ Srov. *Olomoucký klastr inovací: Realizované projekty* [online 2014-12-11].

kteří absolvovali tento projekt, jsou obohaceni o znalosti z oblasti fungování podniku, ale také vytváření podnikatelských plánů jim může pomoci v začátcích jejich samotného podnikání.

Do projektu byli zapojeni nejen žáci druhých až čtvrtých ročníků výše vyjmenovaných obchodních akademií, které se staly partnery tohoto projektu, ale také samotní pedagogičtí pracovníci těchto škol. Aby bylo možné projekt zhodnotit i co se do počtu zúčastněných studentů a žáků týče, byl stanoven takový cíl projektu, který konkretizoval, že do projektu bude zapojeno nejméně 68 žáků a 5 pedagogických pracovníků.

Pokud si shrneme klíčové body projektu *Rozvoj podnikatelské gramotnosti*, nejdůležitějšími z nich byla tvorba studijních materiálů a jejich následná implementace do vybraných odborných předmětů vyučovaných na partnerských obchodních akademiích, dalším podstatným bodem byl zážitkovo-poznávací kurz PozNej, který se uskutečnil v termínech 18.–20. 10. 2013 a 1.–3. 11. 2013. Dalším strategickým bodem byla tvorba podnikatelských záměrů zapojenými studenty a následná soutěž o nejlepší podnikatelský záměr.⁶⁹

4 DALŠÍ KLASTRY V OLOMOUCKÉM KRAJI

4.1 Klastr MedChemBio

Název:	MedChemBio
Rok vzniku:	2009
Počet členů:	26
Právní forma:	zájmové sdružení právnických osob
Kraj:	Olomoucký
Sídlo:	Šlechtitelů 813/21, Olomouc-Holice
WWW:	www.medchembio.cz

Obr. 13 – Logo MedChemBio

Zdroj: Medchembio.cz
[online 2014-10-24].

Klastr MedChemBio je další z klastrů, který je situován v Olomouckém kraji. Vznikl v roce 2009 jako zájmové sdružení právnických osob. Hlavním oborem činnosti tohoto klastru je specializace na biologické aktivní látky, se kterými se můžeme setkat v podobě léčiv například ve veterinární či humánní medicíně. Klastr se stal důležitým mezičlánkem

⁶⁹ Srov. *Olomoucký klastr inovací: Realizované projekty* [online 2014-12-11].

spolupráce například s univerzitními pracovišti, malými a středními firmami, investory a také s řadou firem specializujících se na vývoj, testování a výrobu léčiv. Svou činností přispívá k rozvoji chemické biologie a medicínální chemie. Strategie klastru je zaměřena na tvorbu společné platformy tohoto odvětví, která v ČR v současné době zcela chybí. Svým působením se také snaží docílit toho, aby došlo k podpoře jak jednotlivých členů klastru MedChemBio, tak dalších subjektů, a mimo jiné také k rozvoji vědecko-technického zázemí regionu.⁷⁰ Seznam členů klastru MedChemBio najdete v přílohové části v příloze č. 5.

4.2 Český nanotechnologický klastr

Název:	Český nanotechnologický klastr
Rok vzniku:	2006
Počet členů:	9
Právní forma:	družstvo
Kraj:	Olomoucký
Sídlo:	Šlechtitelů 813/21, Olomouc-Holice
WWW:	www.nanoklastr.cz

Obr. 14 – Logo Český nanotechnologický klastr

Zdroj: Nanoklastr.cz
[online 2014-10-24].

Dalším klastrem, který soustřeďuje své působení na Olomoucký kraj, je Český nanotechnologický klastr, který zde působí již od roku 2006. Činnost tohoto klastru je zacílena na tvorbu silného zázemí v Olomouckém kraji pro firmy, které se specializují na nanotechnologie ve vzdělávání, výzkumu a vývoji nejrůznějších technologií, potažmo v konečných výrobcích či službách. Mezi jednu z hlavních činností klastru patří aplikace nanotechnologií do praxe. V současné době se Český nanotechnologický klastr zabývá několika projekty, některými z nich je například projekt na čištění vod pomocí nanopráškového železa či povrchové úpravy s využitím nanotechnologií, které napomohou získat povrchu nové vlastnosti, jako například UV odolnost, odolnost proti bakteriím atd.⁷¹ Seznam členů Českého nanotechnologického klastru najdete v přílohové části v příloze č. 4.

⁷⁰ Srov. *MedChemBio: O nás* [online 2014-12-12].

⁷¹ Srov. *Český nanotechnologický klastr: Český nanotechnologický klastr* [online 2014-12-12].

4.3 Moravskoslezský dřevařský klastr

Název:	Moravskoslezský dřevařský klastr
Rok vzniku:	2005
Počet členů:	28
Právní forma:	občanské sdružení
Kraj:	Olomoucký, Moravskoslezský, Zlínský
Sídlo:	Studentská 6202/17, Poruba, 708 00 Ostrava
WWW:	www.msdk.cz

Obr. 15 – Logo Moravskoslezský dřevařský klastr

Zdroj: *Msdk.cz*

[online 2014-10-24].

Posledním klastrem, který mimo jiné působí i na území Olomouckého kraje je Moravskoslezský dřevařský klastr. Byl založen již v roce 2005 jako občanské sdružení. Členové tohoto klastru působí převážně ve stavebním a dřevozpracujícím průmyslu, dochází také ke spolupráci například se Stavební fakultou Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava.⁷² Hlavním cílem a vizí Moravskoslezského dřevařského klastru, je seskupovat dřevařské firmy za účelem vytvoření efektivního celku, uskutečňovat společné projekty a v neposlední řadě se snažit prostřednictvím inovací zlepšit podmínky pro firmy působící ve dřevozpracujícím průmyslu a podnítit spolupráci mezi dalšími ekonomickými subjekty.⁷³ Seznam členů Moravskoslezského dřevařského klastru najdete v přílohové části v příloze č. 6.

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

V rámci praktické části této bakalářské práce jsem se rozhodla pomocí dotazníkového šetření zjistit, zda jednotlivé ekonomické subjekty, které jsou členy jednotlivých klastrů, působících na území Olomouckého kraje, dosahují přínosů již zmíněných v teoretické části této práce, které jim může členství v klastru přinést.

Dotazník se skládá z 15 otázek, z čehož 10 otázek je uzavřených, 3 otázky jsou založeny na principu Likretovy škály a 2 otázky jsou polouzavřené. Tento dotazník jsem zaslala členům Olomouckého klastru inovací, klastru MedChemBio, Českého nanotechnologického klastru a Moravskoslezského dřevařského klastru. Jednotlivé

⁷² Srov. *Msdk.cz: O MSDK* [online 2014-12-12].

⁷³ Srov. *Msdk.cz: Vize a cíle* [online 2014-12-12].

otázky dotazníku jsou zaměřeny především na hlavní motivátory, na základě kterých se ekonomické subjekty rozhodovaly pro vstup do klastru, ale také na zhodnocení jednotlivých přínosů, kterých po vstupu do klastru skutečně dosáhly.

Ekonomické subjekty jsem se snažila oslovovat jak přímo, tak prostřednictvím manažerů jednotlivých klastrů. Ne všichni však byly ochotni se do dotazníkového šetření zapojit. Mohu však konstatovat, že jsem dostala vyplněné dotazníky od všech klastrů, které na území Olomouckého klastru působí, vždy alespoň od jednoho člena. V rámci dotazníkového šetření jsem prostřednictvím e-mailů a telefonních hovorů oslovila 47 ekonomických subjektů, z nichž se dotazníkového šetření zúčastnilo celkem 15 respondentů. Další 4 subjekty mě kontaktovaly, že se šetření nemohou zúčastnit z toho důvodu, že již nejsou členem klastru a 1 subjekt uvedl, že se šetření nezúčastní neboť je asociací a jeho odpovědi by mohly být zkreslující. Zpětnou vazbu jsem dostala od 20 subjektů.

Podobu dotazníku, který jsem jednotlivým členům klastrů zasílala, najdete v přílohové části této práce jako přílohu č. 3.

5.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Respondenti

První otázka dotazníku byla zaměřena na zjištění toho, jaké ekonomické subjekty se dotazníkového šetření zúčastnily. Bohužel ne všechny subjekty tuto otázku vyplnily.

Seznam ekonomických subjektů, které se dotazování zúčastnily:

- Regionální centrum Olomouc s. r. o.,
- TESCO SW a. s.,
- NanoTrade s. r. o.,
- Cidem Hranice, a. s.,
- Střední průmyslová škola Hranice,
- MTM Bezuchov s. r. o.,
- IntellMed, s. r. o.,
- MediTox s. r. o.,
- BioApex, s. r. o.,
- ProfiInvestik s. r. o.,
- Moravská vysoká škola Olomouc, o. p. s.,
- Univerzita Palackého v Olomouci
- a další 3 ekonomické subjekty, které svůj název z důvodu anonymity neuvedly.

Počet let existence firmy na českém trhu

Další, v pořadí druhou otázkou jsem se respondentů dotazovala na počet let existence jejich firmy, viz tab. 1. Tohoto dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 15 firem, z čehož 7 firem uvedlo, že na trhu existují 6–10 let, dalších 7 firem uvedlo, že na trhu existují 16 a více let, a 1 firma se zařadila do kategorie 11–15 let. Můžeme tedy říci, že se dotazníku, co do počtu let existence na českém trhu, zúčastnily ekonomické subjekty, které mají na trhu poměrně dlouhou tradici.

Tab. 1 – Počet let existence firmy na českém trhu

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
méně než 1 rok	0	0,0 %
1–2 roky	0	0,0 %
3–5 let	0	0,0 %
6–10 let	7	46,7 %
11–15 let	1	6,7 %
16 a více let	7	46,7 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Velikost firmy podle počtu zaměstnanců

Třetí otázka byla zaměřena na velikost firmy podle počtu jejích zaměstnanců, viz tab. 2. Byli zde zastoupeni respondenti ze všech níže uvedených kategorií. Složení respondentů bylo, co se týče počtu zaměstnanců, tedy velmi různorodé. Nejvíce ekonomických subjektů, celkem 4, bylo zastoupeno v kategorii 1–10 zaměstnanců. Toto kritérium bylo zvoleno z toho důvodu, aby bylo možné zjistit, kolik malých a středních podniků participuje na činnosti některého z klastrů. Malé a střední podniky jsou totiž důležité nejen pro regionální politiku, jejich výsada totiž tkví v tom, že dokážou zvládat výkyvy ekonomiky a krize řešit lépe než velké podniky.

Tab. 2 – Velikost firmy podle počtu zaměstnanců

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
1–10 zaměstnanců	4	26,7 %
11–25 zaměstnanců	3	20 %
26–50 zaměstnanců	3	20 %
51–99 zaměstnanců	2	13,3 %
100–499 zaměstnanců	1	6,7 %
500 a více zaměstnanců	2	13,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Změna počtu zaměstnanců po vstupu do klastru

Další, čtvrtá otázka byla zaměřena na fakt, zda se po vstupu do klastru změnil počet zaměstnanců daného ekonomického subjektu, viz tab. 3. U valné většiny respondentů, tedy celkem u 10 z nich, bylo dotazováním zjištěno, že k žádné změně, co se týče počtu zaměstnanců, nedošlo. Pouze 3 respondenti uvedli, že se počet jejich zaměstnanců po vstupu do klastru zvýšil. Dokonce 1 respondent uvedl, že se počet zaměstnanců po vstupu do klastru snížil.

Tab. 3 – Změna počtu zaměstnanců po vstupu do klastru

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
Ano, počet zaměstnanců se snížil	1	7,1 %
Ano, počet zaměstnanců se zvýšil	3	21,4 %
Ne, k žádné změně nedošlo	10	71,4 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Obor působnosti

V páté otázce jsem se respondentů dotazovala na obor, ve kterém jejich ekonomický subjekt působí, viz tab. 4. Z níže uvedených odpovědí se dotazníkového šetření zúčastnilo nejvíce respondentů z oblasti vědy, výzkumu a inovací. Z 15 respondentů byl tento obor působnosti zastoupen celkem 7 firmami. Je však nutné zmínit, že celkem 3 firmy uvedly více než jeden obor působnosti (poskytování služeb + výrobní podnik; věda, výzkum a inovace + obchod; věda, výzkum a inovace + jiný obor – vzdělávání). Pátá otázka byla specifická tím, že byla polouzavřená. V případě, že ekonomické subjekty v nabídce nenašly svůj obor působení, zvolily odpověď „Jiný obor působení“, kde mohly svůj obor vypsát. Jiný obor působení zvolily celkem 3 ekonomické subjekty, které zde uvedly následující odpovědi: vzdělávání (2krát) a stavebnictví.

Tab. 4 – Obor působnosti

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
Poskytování služeb	4	26,7 %
Výrobní podnik	2	13,3 %
Věda, výzkum a inovace	7	46,7 %
Obchod	2	13,3 %
Jiný obor působení	3	20 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Počet let členství v klastru

Počet let členství ekonomického subjektu v klastru byla již v pořadí šestá otázka, která byla respondentům předložena, viz tab. 5. Jak můžete v níže uvedené tabulce vidět, 60 % respondentů uvedlo, že délka jejich členství v klastru je 3–5 let. Z tohoto ukazatele vyplývá, že v několika posledních letech došlo ke zvyšování počtu firem, které se pro vstup do klastru rozhodly. Nárůst subjektů, které se v posledních 3–10 letech rozhodly pro vstup do některého z Olomouckých klastrů, můžeme přisuzovat například *Národní klastrové strategii ČR* (v letech 2004–2008) nebo *Národnímu strategickému referenčnímu rámci ČR* (v letech 2007–2013). V rámci této otázky jsem vynechala možnost, kdy by členství v klastru trvalo více než 10 let, neboť u nás klastry začaly vznikat poměrně nedávno a tato kategorie by tedy neměla opodstatnění.

Tab. 5 – Počet let členství v klastru

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
méně než 1 rok	0	0,0 %
1–2 roky	0	0,0 %
3–5 let	9	60 %
6–10 let	6	40 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Přínosy, na základě nichž se firma pro vstup do klastru rozhodovala

Sedmá otázka se od ostatních lišila tím, že byla typově jiná než ty dosavadní. Byla zformulována na principu Likretovy škály, kdy respondenti jednotlivým možným přínosům, které mohou být se členstvím v klastru spojeny, přiřazovali váhy od 1 do 5. Váha 1 demonstrovala situaci, kdy konkrétní přínos nebyl pro rozhodování firmy o vstupu do klastru nijak zásadní. Naopak váhu 5 zvolili ti respondenti, pro které měl daný přínos při jejich rozhodování absolutní prioritu. Respondenti mohli volit i odpověď: „nenastalo“, což značilo situaci, kdy o tomto možném přínosu vůbec neuvažovali a nijak je v jejich rozhodování neovlivnil.

Pokud se podíváme níže na tabulku 6, zjistíme, že respondenti odpovídali různorodě. Jednotlivé odpovědi se rozcházely především kvůli tomu, že subjekty pocházely z několika různých odvětví, a proto se jejich priority nemusely vždy shodovat.

Můžeme například vidět, že pro 26,7 % dotazovaných bylo tím nejdůležitějším důvodem (přiřazena váha 5), proč se pro vstup do klastru rozhodli, „*Sdílení nákladů a investic, úspory z rozsahu*“. Dalšími důležitými přínosy (přiřazena váha 4), na základě nichž se subjekty pro vstup do klastru rozhodovaly, byl se 40 % odpovědí přínos „*Image podniku a možnost propagace*“, dále odpovědi „*Expanze na nové trhy a s tím spojený příliv nových zákazníků*“ a „*Růst inovačního potenciálu*“, které zvolilo celkem 33,3 % dotazovaných. Co se týče přínosů, které ekonomické subjekty při rozhodování o vstupu do klastru nijak neovlivnily, se shodlo nejvíce respondentů, tedy 33,3 %, že se nerozhodovali na základě přínosu „*Zvyšování vývozu a internacionalizace*“, 26,7 % dotazovaných uvedlo, že rozhodující nebyly přínosy „*Specializované vstupy a pracovní síla*“ a „*Lobbování a veřejné zdroje*“.

Tab. 6 – Přínosy, na základě nichž se firma pro vstup do klastru rozhodovala

Možnost odpovědi	Váha (1 nejméně – 5 nejvíce)					
	1	2	3	4	5	nenastalo
Sdílení nákladů a investic, úspory z rozsahu	6,7 %	6,7 %	26,7 %	20,0 %	26,7 %	13,3 %
Specializované vstupy a pracovní síla	20,0 %	6,7 %	13,3 %	13,3 %	20,0 %	26,7 %
Optimalizace dodavatelského řetězce	26,7 %	20,0 %	20,0 %	13,3 %	-	20,0 %
Expanze na nové trhy a s tím spojený příliv nových zákazníků	6,7 %	20,0 %	20,0 %	33,3 %	6,7 %	13,3 %
Zvyšování vývozu a internacionalizace	6,7 %	40,0 %	6,7 %	13,3 %	-	33,3 %
Image podniku a možnosti propagace	6,7 %	6,7 %	33,3 %	40,0 %	13,3 %	-
Množství informací	-	13,3 %	46,7 %	13,3 %	13,3 %	13,3 %
Růst inovačního potenciálu	13,3 %	13,3 %	26,7 %	33,3 %	13,3 %	-
Lobbování a veřejné zdroje	6,7 %	13,3 %	33,3 %	20,0 %	-	26,7 %
Zvyšování konkurenceschopnosti	6,7 %	6,7 %	46,7 %	20,0 %	13,3 %	6,7 %
Růst produktivity	33,3 %	20,0 %	26,7 %	13,3 %	-	6,7 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Přínosy, kterých firmy díky vstupu do klastru skutečně dosáhly

Osmá otázka byla druhou a zároveň poslední otázkou, která byla založena na Likretově škále. Respondentům byla položena otázka: „*Jaké jsou hlavní přínosy, kterých jste díky členství v klastru dosáhli?*“. V předchozí otázce přiřazovali respondenti podle subjektivního hodnocení váhu k jednotlivým přínosům, na základě kterých se pro vstup do klastru rozhodli, v rámci této otázky uvádí, jakých přínosů reálně dosáhli a jak jsou pro ně tyto přínosy důležité. Jednotlivé možnosti odpovědi jsou totožné s otázkou předcházející.

Jak můžete vidět v tabulce 7, nejvíce respondentů, celkem tedy 26,7 %, uvedlo jako nejdůležitější přínos (přiřazena váha 5), kterého díky členství v klastru dosáhli, „*Sdílení nákladů a investic, úspory z rozsahu*“. Stejný počet respondentů označil tento přínos jako nejpodstatnější při rozhodování o vstupu do klastru. Dalšími podstatnými přínosy (přiřazena váha 4), kterých ekonomické subjekty po vstupu do klastru dosáhly, jsou „*Image podniku a množství propagace*“, tuto odpověď zvolilo celých 40 % respondentů, dále „*Zvyšování konkurenceschopnosti*“, pro kterou se rozhodlo 33,3 %, a v neposlední řadě „*Růst inovačního potenciálu*“, který označilo 26,7 % respondentů.

Více jak polovina respondentů, celkem tedy 53,3 % z nich, se shodla na tom, že u nich po vstupu do klastru nedošlo ke „*Zvyšování vývozu a internacionalizace*“ nebo například u 40 % respondentů k získání specializovaných vstupů a pracovní síly a k lobbování a veřejným zdrojům.

Tab. 7 – Přínosy, kterých firmy díky vstupu do klastru skutečně dosáhly

Možnost odpovědi	Váha (1 nejméně – 5 nejvíce)					
	1	2	3	4	5	nenastalo
Sdílení nákladů a investic, úspory z rozsahu	13,3 %	20 %	6,7 %	13,3 %	26,7 %	20 %
Specializované vstupy a pracovní síla	20,0 %	13,3 %	-	13,3 %	13,3 %	40 %
Optimalizace dodavatelského řetězce	40 %	26,7 %	6,7 %	-	-	26,7 %
Expanze na nové trhy a s tím spojený příliv nových zákazníků	13,3 %	33,3 %	6,7 %	6,7 %	6,7 %	33,3 %
Zvyšování vývozu a internacionalizace	13,3 %	20 %	6,7 %	6,7 %	-	53,3 %

Image podniku a možnosti propagace	6,7 %	13,3 %	26,7 %	40,0 %	13,3 %	-
Množství informací	-	13,3 %	46,7 %	20 %	6,7 %	13,3 %
Růst inovačního potenciálu	6,7 %	13,3 %	33,3 %	26,7 %	6,7 %	13,3 %
Lobbování a veřejné zdroje	6,7 %	13,3 %	20 %	20,0 %	-	40 %
Zvyšování konkurenceschopnosti	6,7 %	26,7 %	26,7 %	33,3 %	-	6,7 %
Růst produktivity	40 %	13,3 %	20 %	13,3 %	-	13,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Současná situace firmy vzhledem k velikosti tržního podílu

Devátá otázka, která byla respondentům předkládána, se týkala současné situace firmy, konkrétně toho, v jaké situaci se firma v současné době (po vstupu do klastru) nachází vzhledem k velikosti tržního podílu. Jak můžete vidět v tabulce 8, nejvíce respondentů, tedy celkem 7, uvedlo, že v rámci velikosti tržního podílu došlo k jeho mírnému zvýšení. Další 3 subjekty dokonce uvedly, že došlo k zásadnímu zvýšení tržního podílu, že k žádné výrazné změně nedošlo naopak, zvolilo 5 respondentů. Jako pozitivum můžeme uvést, že ani jeden dotazovaný subjekt neuvedl, že by došlo k mírnému, či dokonce zásadnímu snížení tržního podílu.

Tab. 8 – Současná situace firmy vzhledem k velikosti tržního podílu

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
Nepozorujeme výrazné změny	5	33,3 %
Došlo k zásadnímu zvýšení tržního podílu	3	20 %
Došlo k zásadnímu snížení tržního podílu	0	-
Došlo k mírnému zvýšení tržního podílu	7	46,7 %
Došlo k mírnému snížení tržního podílu	0	0,0 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Současná situace firmy vzhledem k velikosti tržeb za prodané výrobky či poskytnuté služby

Další, desátá otázka byla položena ve stejném duchu jako otázka devátá, netýkala se však změny velikosti tržního podílu, nýbrž změny velikosti tržeb za prodané výrobky či poskytnuté služby. Jak můžete vidět v tabulce 9, nejvíce dotazovaných subjektů uvedlo, že po vstupu do klastru nepozorují výrazné změny týkající se velikosti jejich tržeb, ať už za prodané výrobky nebo poskytnuté služby. Odpověď „Došlo k mírnému zvýšení tržeb“ zvolili celkem 4 respondenti a možnost, že došlo k zásadnímu zvýšení tržeb, uvedly 3 subjekty. Oproti předchozí otázce jsou zde zastoupeny také odpovědi „Došlo k mírnému snížení tržeb“ a „Došlo k zásadnímu snížení tržeb“, každá jednou. Odpověď „Nepozorujeme výrazné změny“ uvedlo 6 respondentů, tedy 40 %.

Tab. 9 – Současná situace firmy vzhledem k velikosti tržeb za prodané výroby či poskytnuté služby

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
Nepozorujeme výrazné změny	6	40 %
Došlo k zásadnímu zvýšení tržeb	3	20 %
Došlo k zásadnímu snížení tržeb	1	6,7 %
Došlo k mírnému zvýšení tržeb	4	26,7 %
Došlo k mírnému snížení tržeb	1	6,7 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Současná situace firmy vzhledem k velikosti dosaženého ročního obratu

Jedenáctá otázka, poslední z trojice obsahově velmi podobných otázek, byla zaměřena na změnu velikosti dosaženého ročního obratu, viz tab. 10. Skladba odpovědí na tuto otázku byla totožná s odpověďmi na otázku osmou, tedy předchozí. Z 15 respondentů uvedlo 6 z nich, že nepozorují výraznější změny, co se velikosti ročního obratu týče. Skutečnost, že „Došlo k mírnému zvýšení ročního obratu“, uvedly 4 subjekty, a to, že „Došlo k výraznému zvýšení obratu“, uvedly jako svou odpověď 3 subjekty. Stejně jako tomu bylo v předchozí otázce, i zde 1 respondent uvedl, že „Došlo k mírnému snížení ročního obratu“, a 1 respondent odpověděl, že „Došlo k zásadnímu snížení obratu“.

Tab. 10 – Současná situace firmy vzhledem k velikosti dosaženého ročního obrátu

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
Nepozorujeme výrazné změny	6	40 %
Došlo k zásadnímu zvýšení ročního obrátu	3	20 %
Došlo k zásadnímu snížení ročního obrátu	1	6,7 %
Došlo k mírnému zvýšení ročního obrátu	4	26,7 %
Došlo k mírnému snížení ročního obrátu	1	6,7 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Dotace ze strukturálních fondů EU

Následující otázka byla zaměřena na to, zda ekonomické subjekty využily při vstupu do klastru možnost dotace ze strukturálních fondů EU, viz tab. 11. Skoro naprostá většina, celkem tedy 14 respondentů z celkových 15, uvedla, že této možnosti využily. Pouze 1 respondent odpověděl, že možnosti získání dotace nevyužil, neboť o této skutečnosti nevěděl.

Tab. 11 – Dotace ze strukturálních fondů EU

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
Ano	14	93,9 %
Ne	0	-
Nevěděli jsme o této možnosti	1	6,7 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Spokojenost či nespokojenost s členstvím v klastru

To, zda jsou dotazované ekonomické subjekty se svým členstvím v klastru spokojeny či nespokojeny, bylo další pokládanou otázkou. Podle níže uvedených odpovědí, viz tab. 12, lze soudit, že více než polovina dotazovaných subjektů je se členstvím v klastru vcelku spokojena. Možnost pěti hvězdiček z pěti uvedli dva respondenti, kteří jsou se členstvím v klastru naprosto spokojeni, dalších 8 respondentů, tedy více než 50 % dotazovaných, označilo odpověď „4 z 5 (****)“, což znamená, že jsou se členstvím spokojeni. Průměrně

spokojeny byly celkem 2 dotazové subjekty, spíše nespokojeny taktéž 2 subjekty a zcela nespokojen byl 1 dotazovaný subjekt. Z těchto zjištěných výsledků lze soudit, že více než polovina dotazovaných je se členstvím v klastru spokojena.

Tab. 12 – Spokojenost či nespokojenost s členstvím v klastru

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
5 z 5 (*****)	2	13,3 %
4 z 5 (****)	8	53,3 %
3 z 5 (***)	2	13,3 %
2 z 5 (**)	2	13,3 %
1 z 5 (*)	1	6,7 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Naplnění či nenaplnění očekávání, která při vstupu do klastru firmy měly

Předposlední otázka dotazníkového šetření této bakalářské práce byla zaměřena na zjištění toho, zda očekávání, která při vstupu do klastru ekonomické subjekty měly, byla naplněna, či nikoliv. V tabulce 13 můžeme vidět, že celkem 8 dotazovaných uvedlo, že jsou se členstvím v klastru spíše spokojeni, dokonce 4 dotazovaní uvedli, že jsou zcela spokojeni. Pouze 3 dotazovaní uvedli, že se členstvím v klastru spokojeni nejsou, z toho 2 subjekty jsou spíše nespokojeny a 1 subjekt zcela nespokojen. Většina dotazovaných je tedy se svým členstvím spokojena.

Tab. 13 – Naplnění či nenaplnění očekávání, která od vstupu do klastru firmy měly

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
Ano	4	26,7 %
Spíše ano	8	53,3 %
Ne	1	6,7 %
Spíše ne	2	13,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Nevýhody členství

V poslední, patnácté, otázce jsem se respondentů dotazovala, zda jim členství v klastru naopak přináší i nějaké nevýhody, viz tab. 14. Největší počet respondentů, celkem 10 z 15, tedy 66,7 %, označil odpověď „Nevíme o nich“, dalších 5 respondentů zvolilo odpověď: „Ne“, tedy že jim členství žádné výhody nepřináší.

Tab. 14 – Nevýhody členství

Možnost odpovědi	Počet responsí	Podíl
Ne	5	33,3 %
Nevíme o nich	10	66,7 %
Ano	0	0 %

Zdroj: Vlastní zpracování

ZÁVĚR

V rámci této bakalářské práce jsem se zabývala jednotlivými možnými přínosy, kterých mohou ekonomické subjekty díky členství v klastru dosáhnout. Celá práce byla koncipována tak, aby i „nezasvěcený“ čtenář pochopil podstatu a význam seskupování ekonomických subjektů do klastrů. Značnou pozornost jsem v rámci teoretické části věnovala nejen samotné tematice klastrů, ale také historickému kontextu, současné situaci a možným přínosům, které jsou se členstvím spojeny.

Pro hlubší nastínění toho, jak probíhá činnost klastru v praxi, jsem si vybrala Olomoucký klastr inovací, který má v současné době tři členy, jimiž jsou Moravská vysoká škola Olomouc, TESCO SW a Regionální centrum Olomouc. Zabývala jsem se nejen činností jednotlivých členů klastru, ale také klastru jako celku. Uvedla jsem hned několik projektů, za jejichž zrodem stál Olomoucký klastr inovací, popřípadě jeho jednotliví členové.

Cílem bakalářské práce, který jsem si v úvodu stanovila, bylo na základě literatury a dotazníkového šetření dokázat, že členství v klastru má na participující ekonomické subjekty pozitivní dopad. Jak může čtenář vidět, toto tvrzení se mi povedlo potvrdit, a to nejen prostřednictvím odborných publikací, ale především díky dotazníkovému šetření, které jsem zasílala ekonomickým subjektům, jež jsou členem některého z olomouckých klastrů. Dotazníkového šetření se z celkem 50 oslovených subjektů zúčastnilo 15. Další 4 subjekty mě kontaktovaly, že se šetření nemohou zúčastnit z toho důvodu, že již nejsou členem klastru, a 1 subjekt uvedl, že se šetření nezúčastní, neboť je asociací a jeho odpovědi by mohly být zkreslující. Zpětnou vazbu jsem tedy dostala od 20 subjektů.

Jak jsme si v této práci ukázali, klastry jako takové mohou být například nástrojem zvyšování konkurenceschopnosti, inovačního potenciálu či image. Jednotlivé přínosy, na základě nichž se ekonomické subjekty pro vstup do klastru rozhodovaly a kterých skutečně dosáhly, se liší především oborem působnosti dané firmy. Proto nejde striktně určit, který přínos je ten nejdůležitější.

V závěru této práce bych ráda řekla, že klastry mohou být velmi užitečným nástrojem pro zvyšování konkurenceschopnosti nejen firem, vysokých škol, regionu či celé hospodářské ekonomiky státu. Proto je chybou, že jejich potenciál není v ČR stále naplno využíván, neboť firmy by ze členství v takovémto seskupení mohly profitovat, získat oproti ostatním subjektům konkurenční výhodu a lépe obstát ve velké konkurenci.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Monika Metelková
Instituce:	Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce:	Přínosy členství v klastru pro ekonomické subjekty se zaměřením na Olomoucký kraj
Název práce v anglickém jazyce:	The Benefits of Cluster Membership with a Focus on Olomouc Region
Vedoucí práce:	Mgr. Marek Vaculík
Počet stran:	76
Počet příloh:	6
Rok obhajoby:	2015
Klíčová slova v českém jazyce:	klastr, konkurenceschopnost, přínosy členství
Klíčová slova v anglickém jazyce:	cluster, competitiveness, benefits of membership

Bakalářská práce se zaměřuje na přínosy členství v klastru pro ekonomické subjekty se zacílením na Olomoucký kraj. Hlavním cílem této práce je prokázat pozitivní dopady na ekonomické subjekty, kterých mohou díky členství v klastru dosáhnout. Čtenář se v této práci seznámí s charakteristikou pojmů klastr, klastrová iniciativa a klastrová politika. Mimo jiné zde poukazuji na historii i současnou situaci v prostředí České republiky. Část práce je věnována typologii klastrů, možnostem vzniku klastru a jeho životnímu cyklu. V praktické části bakalářské práce jsou na základě dotazníkového šetření doloženy pozitivní dopady na ekonomické subjekty, jež jsou členy některého z olomouckých klastrů.

Graduation theses is focused on the benefits of membership in the cluster for businesses with emphasis on the Olomouc Region. The main objective of these theses is to demonstrate the positive impact on economic operators which may be due to the cluster to achieve. The reader is familiar with characteristics of terms cluster, cluster initiative and cluster policy. Among other things, I refer to the history and current situation in the Czech Republic. Part of this theses is devoted to the typology of clusters, cluster formation and the possibilities of its life cycle. The practical part of this graduation theses is based on the survey documented positive effects on economic entities that are members of one of Olomouc clusters.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

LITERATURA:

- [1] ABRHÁM, Josef. *Klastry jako nástroj regionální ekonomické konkurenceschopnosti: (případové studie České republiky a zemí Evropské unie)*. Praha: MAC, 2009. 83 s. ISBN 978-80-86783-38-3.
- [2] ASHEIM, Bjorn, Philip COOK and Ron MARTIN. *Clusters and Regional Development: Critical Reflections and Explorations*. New York: Routledge, 2006. 320 s. ISBN 978-04-15-34914-7.
- [3] OECD. *Business Clusters: Promoting Enterprise in Central and Eastern Europe*. OECD, 2005. 9 s. ISBN 92-64-007105.
- [4] PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*. Praha: Grada, 2009. 268 s. ISBN 978-80-247-2689-2.
- [5] PAVELKOVÁ, Drahomíra a kol. *Klastrové politiky a jejich vliv na rozvoj klastrů a klastrových organizací*. Praha: Linde Praha, 2013. 231 s. ISBN 978-80-7201-923-6.
- [6] SKOKAN, Karel. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis, 2004. 160 s. ISBN 80-7329-059-6.
- [7] SLANÝ, Antonín a kol. *Konkurenceschopnost české ekonomiky: (vývojové trendy)*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 375 s. ISBN 80-210-4157-9.
- [8] SÖLVELL, Örjan, Göran LINDQVIST a Christian KETELS. *Zelená kniha klastrových iniciativ*. CzechInvest, 2006. 92 s. ISBN 91-974783-1-8.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

- [9] Arr.cz: *Klastry* [online], [cit. 2014-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://arr.cz/cs/podnikani/klastry>>
- [10] BRUŠKOVÁ, Pavla, aj. *Podstata a fungování klastrových iniciativ*. Moravskoslezský energetický klastr. 32 s. ISBN 978-80-905392-7-3. [online], [cit. 2014-08-25]. Dostupné z WWW: <<http://partnerstvi-energetiky.msek.cz/wp-content/uploads/2013/01/06-Podstata-a-fungovani-klastrovych-iniciativ.pdf>>

- [11] BRUŠKOVÁ, Pavla. *Průmyslové klastry: Nová strategie zvyšování konkurenceschopnosti firem a regionálního rozvoje*. Ostrava, 2003. 30 s. [online], [cit. 2014-08-07]. Dostupné z WWW:<http://www.fame.utb.cz/gacr/dokumenty/prumyslove_klastry_ostrava.pdf>
- [12] *CzechInvest.cz: České klastry jsou stabilní, zapracovat by měly na vzdělávání svých manažerů* [online], [cit. 2014-08-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/mezinarodni-srovnani-ceskych-klastru-3878-cz.pdf>>
- [13] *CzechInvest.cz: Klastry* [online], [cit. 2014-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.oecd.org/regional/leed/35136722.pdf>>
- [14] *CzechInvest.cz: Průvodce klastrem* [online], [cit. 2014-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/pruvodce-klastrem-63.pdf>>
- [15] *Český nanotechnologický klastr.cz: Český nanotechnologický klastr* [online], [cit. 2014-12-12]. Dostupné z WWW:<<http://www.nanoklastr.cz/>>
- [16] *Český nanotechnologický klastr.cz: Členové klastru* [online], [cit. 2014-12-12]. Dostupné z WWW:<<http://www.nanoklastr.cz/inpage/clenove-klastru/>>
- [17] LEEDER, Edvard, Zdeněk SYSEL a Petr LODL. *Klastr: Základní informace*. Plzeň: Institut průmyslového managementu a Západočeská univerzita v Plzni, 2004. 31 s. [online], [cit. 2014-08-25]. Dostupné z WWW: <http://www.ei-sod.com/import/1077034083_import-KLASTRY_zakladni_informace.pdf>
- [18] *MedChemBio.cz: Členové klastru* [online], [cit. 2014-12-12]. Dostupné z WWW:<<http://www.medchembio.cz/clenove-klastru.html>>
- [19] *MedChemBio.cz: Klastr MedChemBio* [online], [cit. 2014-12-12]. Dostupné z WWW:<<http://www.medchembio.cz/o-nas/klastr-medchembio.html>>
- [20] *Msdk.cz: O MSDK* [online], [cit. 2014-12-12]. Dostupné z WWW:<<http://www.msdk.cz/o-klastru/sdruzeni/o-msdk/>>
- [21] *Msdk.cz: Vize a cíle* [online], [cit. 2014-12-12]. Dostupné z WWW:<<http://www.msdk.cz/o-klastru/sdruzeni/vize-a-cile/>>
- [22] *Mvso.cz: Proč studovat na MVŠO?* [online], [cit. 2014-10-24]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvso.cz/proc-studovat-prave-na-mvso-k124.html>>

- [23] NEUŽILOVÁ, Iveta. *MPO.cz: Národní klastrová strategie 2005–2008* [online] 16. 1. 2006, [cit. 2014-08-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument6216.html>>
- [24] *O-k-i.cz: Členové* [online], [cit. 2014-10-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.o-k-i.cz/#clenove>>
- [25] *O-k-i.cz: Projekty* [online], [cit. 2014-12-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.o-k-i.cz/#uvod>>
- [26] *O-k-i.cz: Úvod* [online], [cit. 2014-10-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.o-k-i.cz/#uvod>>
- [27] *Rco.cz: Regionální spolupráce* [online], [cit. 2014-10-24]. Dostupné z WWW:<<http://www.rco.cz/zakladni-informace-2.html>>
- [28] *Rco.cz: Základní informace* [online], [cit. 2014-10-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.rco.cz/zakladni-informace-1.html>>
- [29] SHAKYA, Mallika. *Clusters for Competitiveness: A Practical Guide and Policy Implications for Developing Cluster Initiatives* [online]. New York: The World Bank, February 2009. 95 s. Dostupné na WWW: <<http://ssrn.com/abstract=1392479>>
- [30] *Tescosw.cz: O firmě* [online], [cit. 2014-10-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.tescosw.cz/o-spolecnosti/>>
- [31] *Tescosw.cz: Produkty* [online], [cit. 2014-10-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.tescosw.cz/>>

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
MVŠO	Moravská vysoká škola Olomouc
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OKI	Olomoucký klastr inovací
RCO	Regionální centrum Olomouc

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 – Subjekty tvořící klastr.....	9
Obr. 2 – Klastrová politika dle vývojové fáze klastru.....	15
Obr. 3 – Cíle klastrové iniciativy.....	17
Obr. 4 – Struktura klastru v podmínkách ČR.....	20
Obr. 5 – Horizontální uskupení klastru.....	20
Obr. 6 – Vertikální uskupení klastru.....	21
Obr. 7 – Laterální uskupení klastru.....	22
Obr. 8 – Porterův diamant.....	26
Obr. 9 – Logo OKI.....	33
Obr. 10 – Logo TESCO SW.....	34
Obr. 11 – Logo RCO.....	35
Obr. 12 – Logo MVŠO.....	36
Obr. 13 – Logo MedChemBio.....	40
Obr. 14 – Logo Český nanotechnologický klastr.....	41
Obr. 15 – Logo Moravskoslezský dřevařský klastr.....	42

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 – Počet let existence firmy na českém trhu.....	44
Tab. 2 – Velikost firmy podle počtu zaměstnanců.....	44
Tab. 3 – Změna počtu zaměstnanců po vstupu do klastru.....	45
Tab. 4 – Obor působnosti.....	45
Tab. 5 – Počet let členství v klastru.....	46
Tab. 6 – Přínosy, na základě nichž se firma pro vstup do klastru rozhodovala.....	47
Tab. 7 – Přínosy, kterých firmy díky vstupu do klastru skutečně dosáhly.....	48
Tab. 8 – Současná situace firmy vzhledem k velikosti tržního podílu.....	49
Tab. 9 – Současná situace firmy vzhledem k velikosti tržeb.....	50
Tab. 10 – Současná situace firmy vzhledem k velikosti dosaženého ročního obrátu....	51
Tab. 11 – Dotace ze strukturálních fondů EU.....	51
Tab. 12 – Spokojenosti či nespokojenost s členstvím v klastru.....	52
Tab. 13 – Naplnění či nenaplnění očekávání, která od vstupu do klastru firmy měly...	52
Tab. 14 – Nevýhody členství.....	53

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Aktivní klastry a klastrové organizace v ČR ke dni 18. 3. 2013.....	64
Příloha č. 2 – Existující klastry a klastrové organizace v ČR ke dni 18. 3. 2013.....	67
Příloha č. 3 – Dotazníkové šetření.....	70
Příloha č. 4 – Seznam členů Českého nanotechnologického klastru.....	74
Příloha č. 5 – Seznam členů klastru MedChemBio.....	75
Příloha č. 6 – Seznam členů Moravskoslezského dřevařského klastru.....	76

PŘÍLOHY

Aktivní klastry a klastrové organizace v ČR ke dni 18. 3. 2013

Pořadí	Název	Zaměření	Rok založení	Město	Kraj	Kontakt
1	ABC WOOD, o.s.	děvařství	2007	Zlín	Zlínský	www.abcwood.cz
2	ATOMEX GROUP, z.s.p.o.	jaderná energetika	2009	Benešov	Středočeský	www.atomex.cz
3	Bezpečnostně technologický klastr, o. s.	bezpečnostní technologie	2010	Ostrava	Moravskoslezský	www.btklastr.cz
4	CGMC, družstvo	obecné strojírenství	2009	Planá nad Lužnicí	Jihočeský	www.maestroj.cz
5	CLUTEX - klastr technické textilie, o.s.	textilní průmysl	2006	Liberec	Liberecký	www.clutex.cz
6	CREA Hydro&Energy, o.s.	vodní díla, energetika	2008	Brno	Jihomoravský	www.creacz.com
7	Czech Cloud Cluster	informační technologie	2012	Písek	Jihočeský	www.czechcloudcluster.cz
8	CZECH IT CLUSTER, družstvo	informační technologie	2010	Jihlava	Vysočina	www.czech-itc.cz
9	CZECH STONE CLUSTER, družstvo	zpracování nerudných surovin	2007	Lázně Bělohrad	Hrálovehradecký	www.czechstonecluster.eu
10	CzechBio - asociace biotechnologických společností ČR, z.s.p.o.	biotechnologie	2009	Jesenice u Prahy	Středočeský	www.czechbio.org
11	Česká peleta, z.s.p.o.	děvařství	2010	Dobřichovice	Středočeský	www.ceska-peleta.cz
12	ČESKO - SLOVENSKÝ PRŮMYSLVÝ KLASTR	ostatní vzdělávání	2011	Slavičín	Zlínský	www.csklastr.eu
13	Český IT klastr, z.s.p.o.	informační technologie	2009	České Budějovice	Jihočeský	www.ceskyitklastr.cz
14	Český nanotechnologický klastr, družstvo	nanotechnologie	2006	Olomouc	Olomoucký	www.nanoklastr.cz
15	Český pivovarský klastr, z.s.p.o.	pivovarnictví	2008	Pelhřimov	Jihočeský	www.pivovarskyklastr.cz
16	Český řemeslný klastr, o. s.	bižuterie	2012	Jablonec nad Nisou	Liberecký	slamova@gbbeads.cz
17	Český telekomunikační klastr o.s.	mobilní sítě	2010	Ostrava	Moravskoslezský	www.projekt-mvno.cz
18	Český vědomostní klastr, o.s.	kulturní dědictví	2011	Praha	Praha	www.ceskyvedomostniklastr.cz
19	Družstvo ENVICRACK	alternativní zdroj energie	2006	Ostrava	Moravskoslezský	www.envicrack.cz
20	ELECTRA-CITY	urbanismus, e-mobilita	2012	Brno	Jihočeský	www.electra-city.cz

21	EKOGEN	ekologické stavebnictví	2006	Strakonice	Jihočeský	www.ekogen.cz
22	ENERGOKLASTR	energetika	2008	Brno	Jihomoravský	www.energoklastr.cz
23	ERGO-MED-KLASTR o.s.	ergonomie, protetika, med. technologie	2011	Rakovník	Středočeský	www.ergomed.cz
24	Hradecký IT klastr	informační technologie	2008	Hradec Králové	Hrálovehradecký	www.hitklastr.cz
25	IQ Klastr, z.s.p.o.	informační technologie	2010	Brno	Jihomoravský	www.iqklastr.cz
26	IT Cluster, o.s.	informační technologie	2006	Ostrava	Moravskoslezský	www.itcluster.cz
27	Jihočeský dřevařský klastr, z.s.p.o.	děvařství	2007	České Budějovice	Jihočeský	www.jcdk.cz
28	Jihomoravský stavební klastr, občanské sdružení	stavebnictví	2012	Brno	Jihomoravský	bohmm@inuv.cz
29	KLACR	cestovní ruch	2008	Ostrava	Moravskoslezský	www.klacr.cz
30	Klastr aplikovaných biotechnologií a nanotechnologií, z.s.p.o.	VaV biotechnologie	2012	České Budějovice	Jihočeský	kratochvilova@vltavotynsko.cz
31	KLASTR Bioplyn, z.s.p.o.	obnovitelná energie	2010	Červený Újezd	Středočeský	http://klastrbioplyn.cz/
32	Klastr českých nábytkářů, družstvo	nábytkářství	2006	Brno	Jihomoravský	www.furniturecluster.cz
33	Klastr ENWIWA	odpadní hospodářství	2008	Karlovy Vary	Karlovarský	www.enwiwa.eu/cz
34	Klastr inovativních technologií o.s.	technologie	2011	Třebíč	Vysočina	navrkalova@hktrebic.cz
35	Klastr MECHATRONIKA o.s.	mechatronika	2011	Plzeň	Plzeňský	www.klastrmechatronika.cz
36	Klastr NetPro Group, z.s.p.o.	vývoj systémů pro inteligentní řízení	2009	Karlovy Vary	Karlovarský	michal.kovacs@netpro.cz , michal.g.kovacs@gmail.com
37	Klastr NUTRIPOL	potravinařství	2009	Hradec Králové	Hrálovehradecký	www.nutripol.eu
38	Klastr obnovitelných zdrojů energie, z.s.p.o.	výroba elektřiny	2012	Unhošť	Středočeský	farma410@iol.cz , netik@vltavotynsko.cz
39	Klastr povrchové úpravy a.s.	povrchová úprava	2009	Pardubice	Pardubický	marek.schiller@synpo.cz
40	Klastr průmyslu a výzkumu pro aktivní život	výzkum a vývoj v oblasti spol. a humanitních věd	2012	Olomouc	Olomoucký	metod-konzult@seznam.cz
41	Klastr přesného strojírenství Vysočina	strojírenství	2007	Moravské Budějovice	Vysočina	www.kpsv.cz
42	Klastr SPIN-ENERGETIKA CZ o.s.	speciální elektrická zařízení	2008	Moravská Třebová	Pardubický	zkoutajan@seznam.cz
43	Klastr výrobců obalů, družstvo	obalová technika	2005	Jaroměř	Hrálovehradecký	www.klastromnipack.cz
44	Klastr výrobců potravinářských technologií, družstvo	výroba potravinářských strojů	2009	Ždírec nad Doubravou	Vysočina	aucon@aucon.cz

45	Klastr Zelený Horizont, o.s.	úprava odpadů k dalšímu využití	2011	Ostrava	Moravskoslezský	www.zelenyhorizont.cz
46	Knowledge Management Cluster, o.s.	podnikání	2006	Ostrava	Moravskoslezský	www.kmcluster.cz
47	MedChemBio	biomedicína	2009	Olomouc	Olomoucký	www.medchembio.cz
48	Moravskoslezský automobilový klastr, o.s.	automobilový průmysl	2006	Ostrava	Moravskoslezský	www.autoklastr.cz
49	Moravskoslezský dřevařský klastr, občanské sdružení	dřevozprac. průmysl	2005	Ostrava	Moravskoslezský	www.msdk.cz
50	Moravskoslezský energetický klastr, občanské sdružení	energetika	2008	Ostrava	Moravskoslezský	www.msek.cz
51	Moravský lesnický klastr, o. s.	lesnictví a těžba dřeva	2010	Ostrava	Moravskoslezský	www.lesnickyklastr.cz
52	Moravský letecký klastr, o.s.	letecký průmysl	2010	Kunovice	Zlínský	www.aero-cluster.cz
53	NANOPROGRES, z.s.p.o.	nanotechnologie	2010	Praha	Praha	www.nanoprogres.cz
54	Národní strojírenský klastr, o.s.	strojírenství	2003	Ostrava	Moravskoslezský	www.nskova.cz
55	Network Security Monitoring Cluster, družstvo	informační technologie	2010	Brno	Jihomoravský	www.nsmcluster.com
56	NO DIG Klastr	bezvýkopové technologie	2012	Olomouc	Olomoucký	metod-konzult@seznam.cz
57	NutriKlastr o. s.	farmaceutické a potravinářské přípravy a potraviny	2011	Brno	Jihomoravský	www.nutriklastr.cz
58	Olomoucký klastr inovací, družstvo	informační technologie	2006	Olomouc	Olomoucký	www.iteko.cz ; www.o-k-i.cz
59	Plastikářský klastr	plastikářství	2006	Zlín	Zlínský	www.plastr.cz
60	Průmyslový klastr	zpracovatelský průmysl	2009	Slavičín	Zlínský	www.rckas.cz
61	Regionální potravinářský klastr - Chutná hezky. Jihočesky	potravinářství	2009	České Budějovice	Jihočeský	http://rpklastr.mojedomena.cz
62	Sdružení NIPAS, o.s.	nízkoenergetické a pasivní stavebnictví	2006	České Budějovice	Jihočeský	www.nipas.cz

Existující klastry a klastrové organizace v ČR ke dni 18. 3. 2013

Pořadí	Název	Zaměření	rok založení	Město	Kraj	Kontakt
1	ABC WOOD, o.s.	děvařství	2007	Zlín	Zlínský	www.abcwood.cz
2	ATOMEX GROUP, z.s.p.o.	jaderná energetika	2009	Benešov	Středočeský	www.atomex.cz
3	Bezpečnostně technologický klastr, o. s.	bezp. technologie	2010	Ostrava	Moravskoslezský	www.btklastr.cz
4	CEITEC Cluster- bioinformatics z.s.p.o.	bioinformatika	2006	Brno	Jihomoravský	www.ceitec-cluster.cz
5	CEVTECH, z.s.p.o.	vodohospodářství	2006	Soběslav	Jihočeský	www.cevtech.cz
6	CGC-Czech Glass Cluster, družstvo	sklenářství	2006	Liberec	Liberecký	www.europrofinglass.eu
7	CGMC, družstvo	obecné strojírenství	2009	Planá nad Lužnicí	Jihočeský	www.maestroj.cz
8	CLUTEX - klastr technické textilie, o.s.	textilní průmysl	2006	Liberec	Liberecký	www.clutex.cz
9	CREA Hydro&Energy, o.s.	vodní díla, energetika	2008	Brno	Jihomoravský	www.creacz.com
10	Czech Cloud Cluster	informační technologie	2012	Písek	Jihočeský	www.czechcloudcluster.cz
11	CZECH IT CLUSTER, družstvo	informační technologie	2010	Jihlava	Vysočina	www.czech-itc.cz
12	CZECH STONE CLUSTER, družstvo	zpracování nerudných surovin	2007	Lázně Bělohrad	Hrálovehradecký	www.czechstonecluster.eu
13	CzechBio - asociace biotechnologických společností ČR, z.s.p.o.	biotechnologie	2009	Jesenice u Prahy	Středočeský	www.czechbio.org
14	Česká peleta, z.s.p.o.	děvařství	2010	Dobřichovice	Středočeský	www.ceska-peleta.cz
15	ČESKO - SLOVENSKÝ PRŮMYSLOVÝ KLASTR	ostatní vzdělávání	2011	Slavičín	Zlínský	www.csklastr.eu
16	Český IT klastr, z.s.p.o.	informační technologie	2009	České Budějovice	Jihočeský	www.ceskyitklastr.cz
17	Český nanotechnologický klastr, družstvo	nanotechnologie	2006	Olomouc	Olomoucký	www.nanoklastr.cz
18	Český pivovarský klastr, z.s.p.o.	pivovarnictví	2008	Pelhřimov	Jihočeský	www.pivovarskyklastr.cz
19	Český řemeslný klastr, o. s.	bižuterie	2012	Jablonec nad Nisou	Liberecký	slamova@gbbeads.cz
20	Český telekomunikační klastr o.s.	mobilní sítě	2010	Ostrava	Moravskoslezský	www.projekt-mvno.cz
21	Český vědomostní klastr, o.s.	kulturní dědictví	2011	Praha	Praha	www.ceskyvedomostniklastr.cz
22	Družstvo ENVICRACK	alternativní zdroj energie	2006	Ostrava	Moravskoslezský	www.envicrack.cz
23	EKOGEN	ekologické stavebnictví	2006	Strakonice	Jihočeský	www.ekogen.cz
24	ENERGOKLASTR	energetika	2008	Brno	Jihomoravský	www.energoklastr.cz
25	Energy Cluster, o.s.	energetika a zaměstnávání	2011	Přerov	Olomoucký	
26	ERGO-MED-KLASTR o.s.	ergonomie, protetika, med. technologie	2011	Rakovník	Středočeský	www.ergomed.cz
27	Hradecký IT klastr	informační technologie	2008	Hradec Králové	Hrálovehradecký	www.hitklastr.cz
28	IQ Klastr, z.s.p.o.	informační technologie	2010	Brno	Jihomoravský	www.iqklastr.cz
29	IT Cluster, o.s.	informační technologie	2006	Ostrava	Moravskoslezský	www.itcluster.cz
30	Jihočeský dřevařský klastr. z.s.p.o.	děvařství	2007	České Budějovice	Jihočeský	www.jcdk.cz

31	Jihomoravský stavební klastr, občanské sdružení	stavebnictví	2012	Brno	Jihomoravský	bohm@inuv.cz
32	KLACR	cestovní ruch	2008	Ostrava	Moravskoslezský	www.klacr.cz
33	Klastr aplikovaných biotechnologií a nanotechnologií, z.s.p.o.	VaV biotechnologie	2012	České Budějovice	Jihočeský	kratochvilova@vltavotynsko.cz
34	KLASTR AQUARIUS o.p.s.	vodohospodářství	2005	Praha	Středočeský	www.klastraquarius.cz
35	KLASTR Bioplyn, z.s.p.o.	obnovitelná energie	2010	Červený Újezd	Středočeský	http://klastrbioplyn.cz/
36	Klastr BIOTECHNOLOGIÍ o.s.	VaV v přírodních vědách	2009	Bílina	Ústecký	www.ekodendra.cz
37	Klastr českých nábytkářů, družstvo	nábytkářství	2006	Brno	Jihomoravský	www.furniturecluster.cz
38	Klastr ENWIWA	odpadní hospodářství	2008	Karlovy Vary	Karlovarský	www.enwiwa.eu/cz
39	Klastr HYDROGEN-CZ, o.s	vodíkové technologie	2006	Ostrava	Moravskoslezský	bohupil.horak@vsb.cz
40	Klastr inovativních technologií o.s.	technologie	2011	Třebíč	Vysočina	navrkalova@hktrebic.cz
41	KLASTR KOMPOZITNÍCH MATERIÁLŮ, družstvo	kompozitní materiály	2009	Brno	Jihomoravský	http://klastr.com/
42	Klastr MECHATRONIKA o.s.	mechatronika	2011	Plzeň	Plzeňský	www.klastrmechatronika.cz
43	Klastr NetPro Group, z.s.p.o.	vývoj systémů pro inteligentní řízení	2009	Karlovy Vary	Karlovarský	michal.kovacs@netpro.cz, michal.g.kovacs@gmail.com
44	Klastr NUTRIPOL	potravinářství	2009	Hradec Králové	Hrálovehradecký	www.nutripol.eu
45	Klastr obnovitelných energetických zdrojů v MSK	výroba elektřiny	2005	Třanovice	Moravskoslezský	
46	Klastr obnovitelných zdrojů energie, z.s.p.o.	výroba elektřiny	2012	Unhošť	Středočeský	farma410@iol.cz, netik@vltavotynsko.cz
47	Klastr povrchové úpravy a.s.	povrchová úprava	2009	Pardubice	Pardubický	marek.schiller@synpo.cz
48	Klastr pro rozvoj vodního hospodářství, o.s.	zásobování vodou a odpadní vody	2012	České Budějovice	Jihočeský	
49	Klastr průmyslové inovace v dopravě, z.s.p.o.	doprava	2012	Brno	Jihomoravský	www.inovacedoprave.cz
50	Klastr průmyslu a výzkumu pro aktivní život	výzkum a vývoj v oblasti spol. a humanitních věd	2012	Olomouc	Olomoucký	metod-konzult@seznam.cz
51	Klastr přesného strojírenství Vysočina	strojírenství	2007	Moravské Budějovice	Vysočina	www.kpsv.cz
52	Klastr SPIN-ENERGETIKA CZ o.s.	speciální elektrická zařízení	2008	Moravská Třebová	Pardubický	zkoutajan@seznam.cz
53	Klastr technické plasty, družstvo	plastikářství	2006	Jaroměř	Hrálovehradecký	www.plasticor.cz
54	Klastr výrobců obalů, družstvo	obalová technika	2005	Jaroměř	Hrálovehradecký	www.klastrmnipack.cz
55	Klastr výrobců potravinářských technologií, družstvo	výroba potravinářských strojů	2009	Ždírec nad Doubravou	Vysočina	aucoun@aucou.cz
56	Klastr Zelený Horizont, o.s.	úprava odpadů k dalšímu využití	2011	Ostrava	Moravskoslezský	www.zelenyhorizont.cz
57	Klastr zpracovatelů odpadů, družstvo	úprava odpadů k dalšímu využití	2012	Chrastava	Liberecký	lukas@bsolution.eu
58	Knowledge Management Cluster, o.s.	podnikání	2006	Ostrava	Moravskoslezský	www.kmcluster.cz
59	Královehradecký lesnicko-dřevařský klastr, o.s.	dřevařství	2007	Trutnov	Hrálovehradecký	www.kldk.cz
60	MedChemBio	biomedicína	2009	Olomouc	Olomoucký	www.medchembio.cz
61	Moravskoslezský automobilový klastr, o.s.	automobilový průmysl	2006	Ostrava	Moravskoslezský	www.autoklastr.cz
62	Moravskoslezský dřevařský klastr, občanské sdružení	dřevozprac. průmysl	2005	Ostrava	Moravskoslezský	www.msdk.cz
63	Moravskoslezský energetický klastr, občanské sdružení	energetika	2008	Ostrava	Moravskoslezský	www.msek.cz
64	Moravský lesnický klastr, o. s.	lesnictví a těžba dřeva	2010	Ostrava	Moravskoslezský	www.lesnickyklastr.cz
65	Moravský letecký klastr, o.s.	letecký průmysl	2010	Kunovice	Zlínský	www.aero-cluster.cz

66	Nanomedic, a.s.	medicína-farmakologie	2006	Dolní Dobrouč	Pardubický	www.nanomedic.cz
67	NANOPROGRES, z.s.p.o.	nanotechnologie	2010	Praha	Praha	www.nanoprogres.cz
68	Národní strojírenský klastr, o.s.	strojírenství	2003	Ostrava	Moravskoslezský	www.nskova.cz
69	Network Security Monitoring Cluster, družstvo	informační technologie	2010	Brno	Jihomoravský	www.nsmcluster.com
70	NO DIG Klastr	bezvýkopové technologie	2012	Olomouc	Olomoucký	d.benesova@volny.cz
71	NutriKlastr o. s.	farmaceutické a potravinářské přípravy a potraviny	2011	Brno	Jihomoravský	www.nutriklastr.cz
72	Olomoucký klastr inovací, družstvo	informační technologie	2006	Olomouc	Olomoucký	www.iteko.cz; www.o-k-i.cz
73	Plastikářský klastr	plastikářství	2006	Zlín	Zlínský	www.plastr.cz
74	Průmyslový klastr	zpracovatelský průmysl	2009	Slavičín	Zlínský	www.rckas.cz
75	Regionální potravinářský klastr - Chutná hezky. Jihočesky	potravinářství	2009	České Budějovice	Jihočeský	http://rpklastr.mojedomena.cz
76	Sdružení NIPAS, o.s.	nízkoenergetické a pasivní stavebnictví	2006	České Budějovice	Jihočeský	www.nipas.cz
77	Slévárenský klastr, o.s.	slévárenství	2008	Brno	Jihomoravský	
78	Technogicko - strojírenský klastr, o.s.	strojírenské technologie	2012	Varnsdorf	Ústecký	machackova@circle-jobs.cz
79	Water Treatment Alliance, z.s.p.o.	vodohospodářství	2006	Brno	Jihomoravský	www.wateralliance.cz

Dotazníkové šetření

Přínosy členství v klastru pro ekonomické subjekty se zaměřením na Olomoucký kraj

Dobrý den,

tímto bych Vás chtěla, jako studentka Moravské vysoké školy Olomouc, poprosit o několik minut Vašeho času potřebného pro vyplnění následujícího dotazníku, který se týká přínosů členství v klastru pro ekonomické subjekty. Údaje zjištěné z tohoto dotazníku jsou získávány pro potřeby bakalářské práce, kterou v současné době zpracovávám.

Velmi Vám děkuji za Váš čas a přeji pěkný den,

Metelková Monika

1. Prosím napište název Vaší firmy

2. Kolik let existuje Vaše firma na českém trhu?

- méně než 1 rok
- 1-2 roky
- 3-5 let
- 6-10 let
- 11-15 let
- 16 a více let

3. Jaká je velikost Vaší firmy podle počtu zaměstnanců?

- 1-10 zaměstnanců
- 11-25 zaměstnanců
- 26-50 zaměstnanců
- 51-99 zaměstnanců
- 100-499 zaměstnanců
- 500 a více zaměstnanců

4. Změnil se po vstupu do klastru počet Vašich zaměstnanců?

- Ano, počet zaměstnanců se snížil.
- Ano, počet zaměstnanců se zvýšil.
- Ne, k žádné změně nedošlo.

5. V jakém oboru Vaše firma v současné době působí?

- Poskytování služeb.
 Výrobní podnik.
 Věda, výzkum a inovace.
 Obchod
 Jiný obor působení.

6. Kolik let je Vaše firma členem klastru?

- Méně než 1 rok.
 1-2 roky
 3-5 let
 6-10 let

7. Jakou váhu byste přiřadili jednotlivým možným přínosům, které přináší členství v klastru, na základě nichž se firma pro vstup rozhodovala? (kdy 1 má nejmenší váhu a 5 váhu největší)

	1	2	3	4	5	nenastalo
Sdílení nákladů a investic, úspory z rozsahu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Specializované vstupy a pracovní síla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Optimalizace dodavatelského řetězce	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Expanze na nové trhy a s tím spojený příliv nových zákazníků	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zvyšování vývozu a internacionalizace	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Image podniku a možnosti propagace	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Množství informací	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Růst inovačního potenciálu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lobbování a veřejné zdroje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zvyšování konkurenceschopnosti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Růst produktivity	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Jaké jsou hlavní přínosy, kterých jste díky členství v klastru dosáhli? (kdy 1 má nejmenší váhu a 5 váhu největší)

	1	2	3	4	5	nenastalo
Sdílení nákladů a investic, úspory z rozsahu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Specializované vstupy a pracovní síla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Optimalizace dodavatelského řetězce	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Expanze na nové trhy a s tím spojený příliv nových zákazníků	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zvyšování vývozu a internacionalizace	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Image podniku a možnosti propagace	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Množství informací	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Růst inovačního potenciálu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lobbování a veřejné zdroje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zvyšování konkurenceschopnosti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Růst produktivity	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Jak byste hodnotili situaci, ve které se firma v současné době (po vstupu do klastru) nachází vzhledem k velikosti tržního podílu?

- Nepozorujeme výrazné změny
- Došlo k zásadnímu zvýšení tržního podílu
- Došlo k zásadnímu snížení tržního podílu
- Došlo k mírnému zvýšení tržního podílu
- Došlo k mírnému snížení tržního podílu

10. Jak byste hodnotili situaci, ve které se firma v současné době (po vstupu do klastru) nachází vzhledem k velikosti tržeb za prodané výrobky či poskytnuté služby?

- Nepozorujeme výrazné změny
- Došlo k zásadnímu zvýšení tržeb
- Došlo k zásadnímu snížení tržeb
- Došlo k mírnému zvýšení tržeb
- Došlo k mírnému snížení tržeb

11. Jak byste zhodnotili situaci, ve které se firma v současné době (po vstupu do klastru) nachází vzhledem k velikosti dosaženého ročního obrátu?

- Nepozorujeme výrazné změny
- Došlo k zásadnímu zvýšení ročního obrátu
- Došlo k zásadnímu snížení ročního obrátu
- Došlo k mírnému zvýšení ročního obrátu
- Došlo k mírnému snížení ročního obrátu

12. Využili jste některé z možností dotací ze strukturálních fondů EU?

- Ano
- Ne
- Nevěděli jsme o této možnosti

13. Jste s členstvím v klastru spokojeni? (1 hvězdička - zcela nespokojeni, 5 hvězdiček - zcela spokojeni)

☆☆☆☆☆ / 5

14. Byla Vaše očekávání, související se vstupem do klastru, naplněna?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne

15. Máte pocit, že Vám členství v klastru přineslo naopak i jisté nevýhody?

- Ne
- Nevím o nich
- Ano

Seznam členů Českého nanotechnologického klastru

- Bratři Wilhelmové – TOPAS, s. r. o.,
- Ekotest-Aqua, s. r. o.,
- ENVI-AQUA, s. r. o.,
- Inova Pro, s. r. o.,
- Leoš Milata,
- NanoTrade, s. r. o.,
- Prádelny a čistírny Náchod, a. s.,
- Výzkumný ústav pletářský, a. s.,
- W & O DATA SERVIS.

Pozn. seznam členů Českého nanotechnologického klastru je dostupný na internetové stránce: <http://www.nanoklastr.cz/inpage/clenove-klastru/>

Seznam členů klastru MedChemBio

- Univerzita Palackého v Olomouci,
- Ústav organické chemie a biochemie AV ČR. V.v.i.,
- Česká společnost chemická,
- Česká společnost pro biochemii a molekulární biologii,
- QUINTA-ANALYTICA s. r. o.,
- Prestige Exhibits s. r. o. ,
- OlChemIm s. r. o.,
- MD - Pharm, s. r. o.,
- SciTech spol. s. r. o.,
- EUROTEx, spol. s r. o.,
- BioPatterns s. r. o.,
- STAR Czech s. r. o.,
- Nadace pro výzkum rakoviny,
- IntellMed, s. r. o.,
- Circle Line Associates, spol. s r. o.,
- Farmak, a. s.,
- BioApex, s. r. o.,
- AB Pharma s. r. o.,
- MediTox s. r. o.,
- Mendel Therapeutics, s. r. o.,
- Merck spol. s r. o.,
- INVENTIA s. r. o.,
- APIGENEX s. r. o. / RE&D VÚFB, s. r. o.,
- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze,
- SHIMADZU Handels GmbH,
- PharmChem Solution s. r. o.,
- IMCoPharma, a. s.

Pozn. seznam členů klastru MedChemBio je dostupný na internetové stránce:
http://www.medchembio.cz/www/clenove-klastru.html/members_pos/1

Seznam členů Moravskoslezského dřevařského klastru

- ABEX Substráty a. s.,
- AKASTAV s. r. o.,
- Asociace dodavatelů montovaných domů,
- AXIMA MORAVA s. r. o.,
- BIOCEL Paskov a. s.,
- CB s. r. o.,
- CIDEM Hranice, a. s., divize CETRIS,
- Dřevěné konstrukce ŠOPÍK, s. r. o.,
- FM PROLES CZ s. r. o.,
- JEWA, s. r. o.,
- KATR a. s.,
- Lesostavby Frýdek-Místek a. s.,
- LYON s. r. o.,
- Mayr-Melnhof Holz Paskov s. r. o.,
- Mayr-Melnhof Pellets Paskov s. r. o.,
- MTM Bezuchov s. r. o.,
- PROFINVESTIK s. r. o.,
- RADEK BLAHUŠ,
- RD Rýmařov s. r. o.,
- Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje,
- Střední průmyslová škola Hranice,
- Střední škola stavební a dřevozpracující, Ostrava,
- Střední odborná škola, Frýdek-Místek,
- Špinar – software s. r. o.,
- TIMBER PRODUCTION s. r. o.,
- TP EUROokna s. r. o.,
- VELOX-WERK s. r. o.,
- VŠB -Technická univerzita Ostrava, Fakulta stavební.

Pozn. seznam členů Moravskoslezského dřevařského klastru je dostupný na internetové stránce: <http://www.msdk.cz/o-klastru/clenove/>